

NATO vadovybės ir užsienio reikalų ministrų suvažiavime Vilniuje: Lietuvos Respublikos ambasadorė prie NATO Gintė B. Damušytė ir NATO vyriausiasis viršininkas gen. Jaap de Hoop Scheffer su žmona Jeanine.

NATO nuotr.

KREMLIAUS NETEISINGI PAREIŠKIMAI VERČIA MUS SUKLUSTI

Vilnius, gegužės 6 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus teigia, kad praėjus dešimtmečiams skaudī lietuvių tautos patirtis nenuvertėja ir nepraranda savo aktualumo. "Iš jos mokomės, ja remiamės, ja drąsiname save iškilus moralinio apsisprendimo būtinybei", - sakė prezidentas, kalbėdamas Vilniaus universitete vykusioje konferencijoje "Antrasis pasaulinis karas ir Lietuva".

"Galutinio, objektyvaus atsakymo šiandien tikriausiai nėra. Per daug sunaikinta gyvybių, per daug sulaužyta likimų ir per mažai praėjo laiko, kad į šurpią statistiką galėtume žvelgti be emocijų. Pas mus dar gyvi atsiminimai laiko, kuris, formaliai laikytas pokariu, tačiau Lietuvai iš tikrųjų reiškė okupacijos tąsą", - konferencijoje kalbėjo V.Adamkus. Jis pabrėžė, kad apie to meto įvykius esama daug nuomonių, išsakoma daug komentarų, o kiekvienas žmogus, remdamasis savo patirtimi ir savo sąžine turi teisę į savąją

tiesą. Tačiau, anot prezidento, esama vienareikšmių faktų, kurie leidžia skirti gėrį nuo blogio, okupaciją ir aneksiją nuo normalių valstybinių santykių, išdavystę ir kolaboravimą nuo pasiaukojimo.

Prezidento nuomone, tie faktai - tai lietuvių tautą skaudinusi, bet kartu ir grūdinusi bei brandinusi patirtis. "Būtent jos vedami ir stiprinami atėjome į tautinį atgimimą ir valstybingumo atkūrimą", - sakė V.Adamkus.

Jis pabrėžė, kad "Antrasis pasaulinis karas mūsų valstybei lyg ir baigėsi, nors šiomis dienomis iš Kremliaus nuskambėję nauji ir vėl istoriją falsifikuojantys pareiškimai verčia mus suklusti ir atremti šiuos falsifikatus".

"Mes pasisakome už civilizuotą humanišką, paremtą bendražmogiškais vertybėmis valstybių bendravimą ir sugyvenimą. Tai, kad reikia remtis neiškraipytais istoriniais faktais, manau, nėra ko ir aiškinti", - teigė prezidentas.

Istoriko Algirdo Jakubčionio nuomone, užtektų, kad Rusija nuolat nekartotų, kad Baltijos šalių okupacijos nebuvo. "Bet juk nuolatos vėl išlenda kas - Lietuva nebuvo okupuota, Lietuva 1944-1945 metais buvo išvaduota", - sakė istorikas.

Pastaruoju metu Rusijos pareigūnai vėl pradėjo neigti Baltijos šalių okupacijos faktą. Rusijos užsienio reikalų ministerija ir prezidento padėjėjas Sergej Jastržembski paskelbė pareiškimus, kuriuose abejojama "okupacijos" sąvokos tinkamumu apibūdinant įvykius Baltijos šalyse 1940-1945 metais.

Tačiau JAV prezidento George W.Bush laiškuose Baltijos šalių prezidentams šią savaitę pareiškė, kad 1945 metais pasiekta pergalė prieš nacistinę Vokietiją atnešė laisvę tik Vakarų Europai, tuo tarpu Rytų ir Vidurio Europos šalys patyrė sovietinę okupaciją ir komunistinį režimą.

MASKVA IEŠKO BŪDŲ PATEISINTI BALTIJOS ŠALIŲ OKUPACIJĄ

Rusijos užsienio reikalų ministerijos gegužės 5 d. paskelbtas pranešimas, esą Baltijos šalys prie Sovietų Sąjungos buvo prijungtos pagal tuo metu galiojusias tarptautinės teisės normas, dar kartą parodo, jog Maskva "tebėra suvaržyta savo istorinių baimių ir nedrįsta atvirai pažvelgti į savo istoriją bei pripažinti tiesą". Taip komentuodamas Rusijos URM pareiškimą sakė prezidentas Valdas Adamkus.

Rusijos prezidento Vladimir Putin padėjėjas Sergej Jastržembski per spaudos konferenciją taip pat kategoriškai paneigė Baltijos valstybių okupacijos 1940 metais faktą.

"Ši kartą tokią Rusijos pareigūnų reakciją iššaukė jau ne Lietuvos ar kitų Baltijos šalių politikų pareiškimai, o Vakarų Europos ir JAV vadų išsakyta pozicija", - *Eltai* sakė prezidento atstovė spaudai Rita Grumadaitė.

Pasak jos, yra akivaizdu, kad Europoje ir JAV žinoma ir gerbiama tragiška Baltijos šalių istorija.

"Vertinant Rusijos pareigūnų pareiškimus matoma ir tam tikra jų pozicijos evoliucija - jau nebekalbama apie Baltijos šalių savanorišką įstojimą į Sovietų Sąjungą, o bandoma rasti įvairių būdų pateisinti jų okupaciją, kartu pripažįstant, kad Baltijos šalių prijungimas buvo Maskvoje iš anksto su-

JAV VADOVAS LIETUVĄ VADINA LAISVĖS EKSPORTUOTOJA

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George W. Bush giria Lietuvos pastangas, įtvirtinant laisvę ir demokratiją pasaulyje, tikisi, kad Lietuva gana greitai turės bevizį režimą su Amerika bei žada paramą Lietuvos misijai Afganistane.

Tai JAV prezidentas sakė interviu dienraščiui *Kauno diena*, duotame vizito į Europą išvakarėse.

Interviu JAV vadovas tikino, kad Lietuva, kaip laisva šalis, prisideda prie laisvės ir demokratijos įtvirtinimo pasaulyje. "Prisimenu, kai pirmą kartą lankiausi Baltijos šalyse, 2002 metų lapkritį Lietuvoje, kai tik jos buvo pakviestos į NATO, kažkas man pasakė, kad "tai bus fantastiškas NATO papildymas, nes valstybės, labai vertinančios laisvę, tikrai nusipelnė būti didžiamajame aljanse", - sakė G.Bush.

Jo teigimu, gegužės 7 d. susitikime su Baltijos valstybių vadovais jis ketina kalbėti apie demokratiją. "Bet pabrėšiu, kad demokratija reiškia išipareigojimą laikytis teisingumo, skaidrumo principų, be to, turi būti užtikrintos mažumų teisės".

Paklaustas, kodėl dabartinei kelionei į Baltijos šalis jis pasirinko Rygą, G.Bush teigė, kad "JAV niekada nepripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, šių šalių ambasadose Vašingtone visą tą laiką plevėsavo laisvės vėliavos". "Taip buvo todėl, kad visuomet tikėjome jūsų laisve. Tai nepakito ir šiandien", - pabrėžė JAV vadovas.

Jis prisiminė, kad kai prieš porą metų lankėsi Lietuvoje ir sakė kalbą Rotušės aikštėje, jis jautė, kaip žmonės nori būti NATO, kaip jie nori prisidėti prie tos jėgos, kuri saugos jų suverenitetą ir laisvę. "Esu tikras, kad tokios pat yra nuotaikos ir kitose Baltijos šalyse. Mūsų santykiai su Latvija yra puikūs, tokie pat puikūs kaip ir su kitomis Baltijos šalimis. Latvijos prezidentė yra išpuodinga moteris. Ji kalba, ką galvoja. Aš tai labai gerbiu. Aš gerbiu nuomonių skirtumus, jeigu jos yra argumentuotos.

planuotas ir įvykdytas jėga. Tai galima vertinti kaip pirmą Rusijos žingsnį link tiesos pripažinimo", - sakė R. Grumadaitė.

LGITIC

Tad teigiamai atsakiau į jos kvietimą atvykti", - kalbėjo G.Bush.

Paklaustas, kada lietuviai turės galimybę į JAV atvykti be vizų, G.Bush sakė, kad "vizų klausimu su kiekviena valstybe dirbame individualiai". "Kiekvienos valstybės atžvilgiu ši politika yra skirtinga, priklausanti nuo tam tikrų aplinkybių. Kiekvienos atskiros Rytų ir Vidurio Europos valstybės atveju yra tam tikrų problemų, kurias reikia išspręsti, siekiant panaikinti vizų režimą", - kalbėjo JAV vadovas. Kartu jis pabrėžė, kad "sparčiai einama į priekį" ir Lietuvos valdžia dirba ta teigiama linkme. Kalbėdamas apie konkrečią JAV paramą Lietuvos misijai Afganistane, G.Bush sakė, kad savo laiške Kongresui jis pasiūlė "nustatyti tinkamą lėšų sumą finansuoti mūsų partnerius".

"Esate laisva šalis. Patys priimate sprendimus dėl to, ką sugebate ir galite padaryti. Tai, kad Lietuva vadovaus vienai iš atstatymo grupių, įrodo valstybės pažangą. Be to, ji laikosi laisvės plėtros principo. Laisvos šalys turi tai daryti", - pabrėžė JAV prezidentas. Jo nuomone, Lietuva ir kitos valstybės supranta, kad laisvoms šalims dabar padirbėjus tokiose vietose kaip Afganistanas ar Irakas, po kurio laiko galima bus pasakyti, kad ten taikiai ir demokratiškai gyvena tikrai laisvos visuomenės.

"Didžiuojusi jūsų šalimi. Didžiuojusi sprendimais, kurie buvo priimti, nes jie tikrai padės plėsti laisvės idėjas. Mes padėsime. Tokia yra partnerių koalicijos strategija", - kalbėjo G.Bush.

Lietuva birželį vakarinėje Afganistano Goro provincijoje įkurdins stovyklą, kurioje veiks Lietuvos vadovaujama provincijos atkūrimo grupė. Jos tikslas bus kartu su Afganistano kariuomene užtikrinti saugumą provincijoje, stiprinti Afganistano vietos valdžios įtaką, remti policijos pastangas kovoje su nusikalstamumu ir aguonų auginimu, sudaryti sąlygas tarptautinių humanitarinių ir nevyriausybinių organizacijų veiklai.

Provincijos atkūrimo grupė veiks NATO vadovaujamos Tarptautinių paramos saugumui pajėgų (ISAF) misijos sudėtyje.

ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

“**Prezidentūra remiasi** moraliniu autoritetu. Prezidentūra nėra vykdomoji valdžia, nėra įstatymų leidžiamoji. Prezidentas turi teisę siūlyti įstatymus, juos vetuoti. Tačiau remtis ji gali tik savo moraline jėga. Tokią Prezidentūrą aš norėčiau matyti ir norėčiau, kad visuomenė tokią priimtų”, - interviu “Omni laikui” sakė prezidentas Valdas Adamkus.

Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė dėsiąs visas pastangas išlaikyti pastovumą valstybėje, nes, jo vertinimu, “Lietuvai bet kokie sukrėtimai būtų be galo nuostolingi”. Jis tikino nematąs alternatyvų dabartinei keturių partijų Vyriausybei, tačiau neatmetė galimybės reformuoti valdančiąją koaliciją, į ją įtraukiant naujų politinių jėgų, pavyzdžiui, opozicinius liberalcentristus.

A.Brazauskui atvykus į Vyriausybės posėdį paaiškėjo, jog Darbo partijos bei Naujosios sąjungos lyderiai Viktoras Uspaskichas ir Artūras Paulauskas, teigę, kad tokie J.Oleko veiksmai - dar vienas kovos su premjeru etapas, greičiausiai buvo teisūs. A.Brazauskas teigė, jog J.Oleko iniciatyva - tik kai kurių frakcijos narių nuomonė, neturinti nieko bendra su jo pozicija. Šaltiniai partijoje teigia, jog užkurta pirtis frakcijos seniūnui už uždaru durų - tik pradžia. Kalbama ir tai, jog po vyksiančio partijos suvažiavimo socialdemokratų vadovo poste greičiausiai liksiantis A.Brazauskas planuoja valymus prieš jį maištaujančios Seimo frakcijos vadovybę.

Buvusiems laisvės kovų dalyviams, kaip ir daugeliui Lietuvos žmonių, Antrasis pasaulinis karas nesibaigė 1945 metų gegužę. Todėl jie atsisakė šalies vadovų kvietimo dalyvauti iškilmingame šios sukakties minėjime. Drauge su antihitlerinės koalicijos veteranais paminėti Antrojo pasaulinio karo pabaigą laisvės kovotojus pakvietė šalies prezidentas V.Adamkus, Seimo pirmininkas A.Paulauskas ir premjeras A.Brazauskas. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos garbės pirmininkas Povilas Jakučionis *Lietuvos rytui* pareiškė, kad rezistentus ypač nustebino prieštaringa V.Adamkaus laikysena. Parlamentaras mano, kad šalies vadovai pasielgė neatsakingai - prieš kviesdami laisvės kovotojus dalyvauti minėjime su jais net nepasitarė.

Liberalų Demokratų partijos pirmininkas Rolandas Paksas išsiuntė laišką Didžiosios Britanijos liberalų demokratų partijos pirmininkui Charles Kennedy, sveikindamas jį ir jo vadovaujamą partiją, pasiekus puikių rezultatų Parlamento rinkimuose. R.Paksas išreiškė įsitikinimą, kad Liberalų demokratų partija garbingai atstovaus savo rinkėjų interesams ir atliks svarbų vaidmenį valstybės politiniame gyvenime. Sveikinimo laiške R. Paksas rašė: “Kaip politiškai giminingos Jums partijos vadovas tikiuosi, kad Liberalų Demokratų idėjinės nuostatos ir toliau tarnaus demokratijos ir visų žmonių bei tautų lygiateisiškumo principų stiprinimui.”

Ignalinoje, prie buvusio NKVD būstinės pastato, atliekant archeologinius tyrimus, 1,5 – 1,6 metro gylyje rasti suniokoti dviejų žmonių palaikai, pranešė Kultūros paveldo departamentas. Manoma, kad tai galėtų būti KGB aukų – rezistentų – kaujai. Palaikai bus perduoti Ignalinos miesto prokuratūrai. Prieš metus šioje vietoje taipogi buvo rasti vieno žmogaus palaikai, tikėtina, kad šioje vietoje galėtų būti ir daugiau KGB aukų palaikų. Artimiausiu metu šioje teritorijoje bus atliekami išsamūs archeologiniai tyrimai.

Lietuvos informacijos technologijų bendrovės baiminasi, kad pasitvirtinus įtarimams apie bendrovės "Informacinės technologijos" darbuotojo veiksmus vagiant "Sodros" duomenis, sumažės pasitikėjimas IT priežiūros paslaugas siūlančiomis bendrovėmis. "Jei įtarimai pasiteisins, skaudžiausias smūgis bus suduotas vadinamosioms užsakomųjų paslaugų kompanijoms. Kad bendrovės patikėtų savo IT išteklius išorinėms bendrovėms - dar naujas dalykas, ir į jį Lietuvoje žiūrima labai atsargiai", - dienraščiui *Verslo žinios* sakė bendrovės "MicroLink Lietuva" Sistemų priežiūros ir valdymo departamento vadovas Rytis Stanevičius. Pasak jo, pasitvirtinę įtarimai padėtų sugrąžinti keliais metais atgal. Skandalas dėl duomenų vagystės privers bendroves peržiūrėti darbuotojų motyvą, lojalumo programas ir atsakomybę.

Anksčiau skelbta, kad Vilniaus policijos pareigūnai sulaukė buvusį KGB karininką Rusijos pilietį Anatolijų Judiną, kuris už 10 tūkst. litų pardavė "Sodros" centrinės klientų duomenų bazės kopiją. Joje buvo duomenys apie 1,5 mln. dirbančių Lietuvos gyventojų bei apie 100 tūkst. šalies įmonių. Duomenų vagyste įtariamas bendrovės "Informacinės technologijos" specialistas Jurijus Šifrinas. Anot bendrovės "Sonex Software Development" direktoriaus Česlovo Stanaičio, apsaugoti nuo panašių incidentų gali padėti tik informacijos saugumą užtikrinančios reguliarios procedūros, įvairūs nepriklausomų ekspertų audita.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

JAV prez. George Bush išvyko į Europą ir kai tik Baltieji rūmai pranešė, kad prezidentas lankysis ne tik Maskvoje minint 60 metų sukaktį, kai buvo baigtas II Pasaulinis karas, bet ir Latvijoje ir Gruzijoje, Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej V. Lavrov pareiškė protestą JAV sekretorei, į kurį Condoleezza Rice atsakė, kad “JAV prezidentas gali vizituoti bet kokią valstybę, kokią jis nori”. *AFP*

RYGOJE – BALTIJOS ŠALIŲ IR JAV PREZIDENTAI

Ryga, gegužės 7 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Rygoje, kur dalyvavo trijų Baltijos valstybių ir JAV vadovų susitikime. Pastarąjį kartą Lietuvos, Latvijos, Estijos ir JAV prezidentai buvo susitikę kartu 2002 metų lapkritį, kai Amerikos prezidentas George W.Bush lankėsi Vilniuje.

Vizito į Europą išvakarėse interviu dienraščiui *Kauno diena* G.W.Bush sakė, kad susitikime su Baltijos valstybių vadovais jis ketina kalbėti apie demokratiją. "Bet pabrėšiu, kad demokratija reiškia išpaireigojimą laikytis teisingumo, skaidrumo principų, be to, turi būti užtikrintos mažumų teisės", - kalbėjo JAV prezidentas.

Per vienos dienos vizitą Rygoje V.Adamkus taip pat dalyvavo Latvijos prezidentės Vairo Vykės-Freibergos vardu rengiamuose pietuose, bendroje keturių prezidentų spaudos konferencijoje, buvo surengtas trišalis Baltijos valstybių prezidentų susitikimas.

Gegužės 6 d., penktadienį, vakare į Rygą atvykęs JAV prezidentas šeštadienį iš Latvijos sostinės išvyko į Nyderlandus. Vėliau jis dalyvavo pergalės prieš nacių Vokietiją 60-mečio minėjime Maskvoje bei su oficialiu vizitu lankysis Gruzijoje.

Tuo tarpu Lietuvos ir Gruzijos prezidentai Valdas Adamkus ir Michail Saakašvili gegužės 6 d., kalbėdami telefonu aptarė situaciją Gruzijoje bei tarptautines aktualijas.

Kaip pranešė prezidento spaudos tarnyba, prezidentai kalbėjosi ir apie JAV prezidento George W.Bush kelionę po

Europą, kurios metu jis aplankys Tbilisį ir Rygą. Lietuvos ir Gruzijos prezidentai taip pat prisiminė balandžio pabaigoje Kišiniove vykusį vadinamosios GUAM valstybių susitikimą. Jame be šios grupės narių - Gruzijos, Ukrainos, Azerbaidžano ir Moldovos prezidentų - dalyvavo Lietuvos ir Rumunijos vadovai.

Gegužės 6 d. po pietų V. Adamkus telefonu kalbėjosi ir su Lenkijos prezidentu Aleksandr Kwasniewski. Jis pažymėjo, jog Lietuva, bendradarbiaudama su Lenkija, ir toliau aktyviai sieks skleisti laisvės ir demokratijos idealus regione.

C. RICE ŽINO, KAIP ATGRASINTI Š. KORĖJĄ

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice išpėjo Šiaurės Korėją, gegužės 1 d. išbandžiusią trumpųjų nuotolių raketą, kad Jungtinės Valstijos turi didelį gynybinį potencialą. JAV Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione turi "nemažai resursų", kurie gali būti pritaikyti kaip atgrasymo priemonė.

Nereikia abejoti, jog Jungtinės Valstijos turi būdų neleisti stalinistinei Šiaurės Korėjai įvykdyti savo "užmačių", pareiškė C. Rice spaudos konferencijoje.

Valstybės sekretorė taip pat paragino Pchenjaną atnaujinti šešių šalių derybas dėl Šiaurės Korėjos branduolinės programos. C. Rice pažymėjo, jog problema yra ne Pchenjano ir Vašingtono santykiai, o santykiai tarp Šiaurės Korėjos ir jos kaimynių.

Vasarį Šiaurės Korėja oficialiai paskelbė turinti branduolinį ginklą ir pareiškė, kad

LIETUVA – JAV DRAUGĖ

Vilnius, gegužės 5 d. (Delfi). JAV prezidentas George W.Bush teigia, kad didžiuojasi, galėdamas vadinti Lietuvą drauge, dar kartą giria už pagalbą Ukrainai žengiant demokratijos keliu ir tikisi Lietuvos pagalbos užtikrinant, kad artėjantys rinkimai Baltarusijoje būtų laisvi.

Tai JAV vadovas sakė iškirtiniame interviu Lietuvos televizijai, kurį jis davė savo vizito į Europą išvakarėse. Šios kelionės metu, gegužės 6-7 dienomis, G.Bush lankysis ir Latvijoje, kur susitiks su trijų Baltijos šalių vadovais.

Kaip pranešė Lietuvos radijas, interviu **G.Bush pažadėjo priminti Rusijos prezidentui Vladimir Putin apie tai, kad Antrasis pasaulinis karas Baltijos valstybėms baigėsi okupacija.**

"Žinoma, aš jam apie tai priminsiu. Jau anksčiau susitikęs su prezidentu V.Putin Slovakijoje jam pasakiau, svarbu, kad jis suprastų, jog mano draugai - Baltijos valstybių vadovai yra nusiminę, nes Antrojo pasaulinio karo pabaiga jiems nėra šventė ir tam yra priežastis. Jis tai priėmė", - kalbėjo G.Bush.

Jis pakartojo gerbiantis Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sprendimą nevykti į Maskvoje rengiamas iškilmes. "Aš aiškiau pasakiau prezidentui V.Putin, kad šiems žmonėms karo pabaiga nereiškia išlaisvinimo ir kad aš tikiuosi, jog jis bendradarbiaus su Baltijos šalimis. Juk pačiai Rusijai naudinga kaiminystėje turėti laisvas šalis", - pabrėžė G.Bush.

JAV ir Rusijos prezidentai susitiks gegužės 9 dieną Maskvoje švenčiant pergalės prieš fašizmą 60-metį. Gegužės 4 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentams atsiųstuose laiškuose G.Bush teigė, kad Antrojo pasaulinio karo pabaiga atnešė Vakarų Europai išlaisvinimą, tuo tarpu Vidurio ir Rytų Europai - sovietinę okupaciją ir komunizmą.

Būtent dėl sovietinės okupacijos, kuri Baltijos kraštuose užtruko dar pusę amžiaus po Antrojo pasaulinio karo pabaigos, Lietuvos ir Estijos prezidentai nusprendė nevykti į pergalės prieš nacius minėjimą Maskvoje, kuri vengia pripažinti ir pasmerkti okupacijos faktą. Latvijos prezidentė teigia sutikusi vykti į Maskvą, kad paneigtų Rusijos propagandos mitus apie tariamai "savanorišką" Baltijos valstybių įstojimą į Sovietų Sąjungą.

neribotam laikui pasitraukia iš šešių šalių derybų. *ELTA*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ISTORINĖS ATMINTIES IŠSAUGOJIMAS

Vokietijos dienraštis “Die Welt” redakciniame straipsnyje nagrinėja Antrojo pasaulinio karo istorinės atminties problematiką ir konstatuoja, kad šiame kare nugalėjo žmogiškumas, nors kai kurios jėgos bando pergalę paversti ideologijų triumfo įrodymu.

“Istorikas Karl Schloegel per vieną stalinizmo ir nacionalsocializmo temai skirtą mokslinę konferenciją prisiminė epizodą iš savo apsilankymo Kaliningrade. Pagyvenęs istorikas iš Vokietijos susitiko su Raudonosios armijos veteranu. Solidžią pensiją gaunantis mokslininkas, kuris kažkada buvo išvartytas iš gimtojo Kenigsbergo, ir nuskurdęs senolis, kurio gyvenimo filosofiją nulėmė milžiniškas stalinistinis melas. Kas iš jų yra nugalėtojas?”

“Europos Sąjungos plėtra į Rytus sustiprino po Berlyno sienos griuvimo prasidėjusius europiečių istorijos suvokimo pokyčius. Žinoma, kalbos apie išlaisvinimą nutilti negali. Vargu ar atsirastų nors vienas Europos Parlamento narys, kuris nacių diktatūros žlugimo neįvardintų kaip iš(si)laisvinimo. Kai kurie kairiųjų intelektualai dažnai ironizuoja, kad holokausto pripažinimas yra “bilietas” į 25 valstybių klubą. Bet vienas didžiausių Europos pokario pasiekimų - istorinės atminties apie žydų genocidą išsaugojimas. Holokaustas suvokiamas kaip barbarybės proveržis”.

“Jei sugebame drąsiai ir laisvai kalbėti tokia skaudžia tema, nedera pamiršti tautų, kurioms nacistinė okupacija išvarto į stalinistinę priespaudą, trukusią 40 ar daugiau metų. Ar įmanomos akademinės abejonės dėl dviejų totalitarinių režimų lyginimo pagrįstumo, jei kai kur tokios dvejonės atrodo mažų mažiausia keistai. Daugelis Lenkijos, Baltijos šalių ar Ukrainos piliečių yra giliai įsitikinę, kad jie yra vieninteliai iki galo išgėrę visą karo kartybių taurę. Gegužės 9-ąją vykdami į Maskvą, viso pasaulio akivaizdoje jie turėtų ploti tiems, kurie juos žemino.”

“Reikėtų savęs paklausti, ar nemažos dalies Europos valstybių vadovų sprendimą vykti į Rusiją lėmė noras atiduoti pagarbą 20 mln. kovoje su naciais kritusių rusų? Kancleris Gerhard Schroeder dar pernai Normandijoje nesugebėjo iki galo pripažinti Amerikos kovoje su nacistine Vokietija suvaidinto vaidmens. O buvusių Varšuvos pakto šalių proamerikietiška pozicija kaip krislas akyje yra ne tik G. Schroeder, bet ir Prancūzijos prezidentui Jacques Chirac. Be to, Vokietijoje seniai nebesigirdi kalbų apie amerikiečių pokario metais pradėtą demokratijos įtvirtinimo procesą, kuris leido sukurti tvirtas valstybines institucijas ir atkuri visiškai sugriautą šalies ūkį”.

“Kyla įtarimas, ar už JAV prezidento nugaros nebus tęsiamas Paryžiaus-Berlyno-Maskvos ašies formavimas? Jos ateitį reiktų vertinti ne mažiau skeptiškai nei šių valstybių vykdomą istorinės atminties politiką. Argi galima pamiršti Vladimir Putin patyliukais tęsiamus Stalino reanimacijos bandymus?”

“Europos Parlamentas dažnai kritikuojamas dėl pernelyg didelio polinkio į debatus. Tačiau tik atviri pokalbiai apie išlaisvinimą, pralaimėjimą, pavydą, kolaboravimą ir kartėlį užkirs kelią pasipūtėliškumui ir arogancijai”.

S.Tūbėnas

POLITINIS ELITAS NORI SILPNOS PREZIDENTŪROS

Prezidento Valdo Adamkaus žodžiais, prezidentūra nėra nei vykdomoji, nei įstatymų leidžiamoji valdžia - ji turinti remtis moraliniu autoritetu. Savo ruožtu politinis elitas, Prezidento požiūriu, greičiausiai norėtų matyti prezidentūrą silpną ir kritikuotiną.

Taip V. Adamkus pareiškė kalbėdamas interneto portalui “Omni.lt.”. Atakodamas į klausimą, ar politinis elitas norėtų matyti prezidentūrą silpną ir kritikuotiną, valstybės vadovas teigė: “Turiu prisipažinti, kad labai daug tiesos yra pasakyta jūsų klausime”.

Anot prezidento, visuomenė nevienodai suvokia, kas yra prezidentūra.

“Prezidentas turi teisę siūlyti įstatymus, juos vetuoti. Tačiau remtis jis gali tik savo moraline jėga. Tokią prezidentūrą aš norėčiau matyti ir norėčiau, kad visuomenė tokią priimtų. Bijau, kad visuomenėje “prezidentūra” nėra adekvačiai suprantama. Vieni ją laiko vykdomąja valdžia ir galvoja, kad jei pasakė prezidentūra, tai taip ir turi būti. Kiti kritikuoja, kad prezidentūra nieko nesako, todėl neveikli,

neturi vizijos ir panašiai. Kol nesutarsime, kas yra prezidentūra, tol tokie skirtingi vertinimai ir bus”, - sakė V. Adamkus.

Šalies vadovo nuomone, Lietuvos narystės Europos Sąjungoje pirmieji metai dar nedavė apčiuopiamos naudos žmonėms, tačiau tą naudą jie turėtų netrukus pajusti.

“Metai - labai trumpas laikas. Gerovė, apie kurią kalbėjome, jog ateis įstojus į ES, dar nepasiekė žmogaus. Tačiau mums atsivėrė galimybės savo darbą pagerinti gyvenimą. Mums atsidarė rinkos, kurios anksčiau buvo varžomos muitų. Mūsų eksportas padidėjo, o tai netiesiogiai turi pajausti kiekvienas žmogus. Žiūrint į ateitį, Lietuvą pasieks struktūriniai fondai - ir jau pasiekė ne vienas milijonas. Jei jie bus teisingai panaudoti, kiekvienas Lietuvos žmogus pasakys: “vis dėlto priklausyti ES apsimo-ka”, - tvirtino prezidentas.

V. Adamkus taip pat pareiškė išvelgiąs problemų skirstant ES struktūrinių fondų pinigus.

“Man kelia nerimą, kad yra tam tikrų ženklų, kurie verčia sukrusti ir užkirsti kelią pikt-

naudžiavimui. Iki šiol aš, atviraai pasakius, neturiu saugumo jausmo, kad jau yra protingai suplanuota, kur tie pinigai turi būti panaudoti, kad jie nebūtų iššvaistyti”, - nuogąstavo V. Adamkus.

Pasak Prezidento, pinigų iššvaistymas - ne vienintelė galima problema, susijusi su ES pinigais. “Mano didžiausias rūpestis - ar mes turime viziją, kur mes tuos pinigus norime panaudoti? Kur tie pinigai atneš daugiausia naudos ūkio kilimui ir kokią naudą tai duos Lietuvos žmogui?”, - aiškino problemos esmę šalies vadovas.

V. Adamkaus nuomone, pagrindiniai pinigų skirstymo prioritetai turėtų būti švietimas ir žinių ekonomika.

“Švietimas, žinių ekonomika - tai kelias, kuriuo Lietuva turi eiti. Turime kelius, kuriuos, kur reikia, pataisysime, palopysime, ir stogus, kur reikia. Bet svarbiausias dėmesys turi būti sutelktas į švietimą, aukštąjį mokslą, naujausių technologijų pritaikymą ir pažangių pramonės technologijų vystymą”, - pažymėjo V. Adamkus.

LGITIC

E.Zingeris: RUSIJOS KLAIDOS SMOGS JAI PAČIAI

Vilnius, gegužės 6 d. (ELTA). Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininko, Seimo nario Emanuelio Zingerio tvirtinimu, tenka apgailestauti, kad Rusija neprisijungia prie Europos Sąjungos (ES) ir JAV buvusios okupacijos vertinimo politikos. Tačiau tokia šalies pozicija atsisuks prieš ją pačią.

"Labai gaila, kad Rusijos valdžia neišmetė iš savo politikos laivo ir vis dar laiko jame Stalino nusikaltimus, nuo jų neatsiriboja ir neprisijungia prie visos ES ir JAV 50 metų buvusios okupacijos įvertinimo politikos. Rusija daro esminę klaidą, ta klaida smogs pačiai Rusijai, o ne Baltijos šalims", - penktadienį spaudos konferencijos metu teigė E. Zingeris.

Konservatoriaus teigimu, jo vadovaujama komisija stengiasi vengti tiesioginio politinio dialogo su bet kurios šalies valdžia, kad "darbai būtų nepaliesti šiandieninių aktualijų, tačiau dabartinius Maskvoje vykstančius procesus vertina kaip revizionizmą". Vakarų pasaulis, parlamentaro manymu, suvokia, kad buvo dvi okupacijos, kurių paskutiniąją Lietuvai pasibaigė tik išvedus Rusijos kariuomenę. "Tiek JAV Kongreso narių atvykimas švęsti kartu su mumis ir paminėti Antrojo pasaulinio

karo nuostolius, tiek vertybinė JAV prezidento George W. Bush pozicija rodo, kad visas Vakarų pasaulis suvokia, jog buvo okupacija po okupacijos. Jų dydžiai skirtingi, bet okupacija Lietuvai pasibaigė tik su galutiniu Rusijos kariuomenės išvedimu", - sakė komisijos vadovas. Todėl, E. Zingerio požiūriu, prezidento Valdo Adamkaus sprendimas nevykti į Maskvą tampa dar labiau motyvuotas.

Spaudos konferencijoje dalyvavusio komisijos sekretoriato vykdomojo direktoriaus Ronaldo Račinsko nuomone, neverta įsivelti į diskusijas su Rusija okupacijos klausimu, nes tai tik parodo galimas Lietuvos abejones. "Gal ir nėra prasmės labai gilintis ir atsakinėti, nes tarytum Rusija mus nori įvelti į beprasmišką diskusiją. Jei pradėsime diskutuoti, atrodys tarytum mes kažkuo abejojame." Jo teigimu, pati Rusija 1991 metais pasirašytuose dvišaliuose susitarimuose aiškiai pripažino okupacijos faktą, jį pasmerkė. Pasigirstančios įvairios kontroversiškos diskusijos, pasak jo, rodo, kad diskusijų visuomenėje dar nebuvo pakankamai ir dėl tos priežasties nacių režimas ir sovietinis komunistinis režimas vertinami šiek tiek skirtingai.

Tokią vertinimą, R. Račinsko teigimu, Rusija išnaudoja savo "geopolitiniams tikslams

pasiekti ir **falsifikuodama istoriją** suteikia istoriniams faktams kitokias interpretacijas, kurios jiems priimtinos".

Lietuva, anot jo, tik reaguoja į veiksnius, ateinančius iš Rusijos ar kitų šalių, bet pačioje valstybėje šis klausimas nėra aiškiai apibrėžtas ir tik kritiniu atveju esą suvokiama, "kur yra esmė ir koks yra teisingas žingsnis".

Todėl, R. Račinsko manymu, vykstantis Rusijos spaudimas Lietuvai galėtų pažadinti politikus susimąstyti ir teikti daugiau dėmesio ne tik ekonomikai, "bet daug svarbesniems pamatiniams dalykams, kaip fundamentalios žmogiškosios vertybės, savo istorinės praeities vertinimui".

RAGINA RUSIJĄ IŠSIŽADĖTI MOLOTOVO-RIBBENTROPO PAKTO

Washington D.C., gegužės 5 d. JAV prezidento George W.Bush patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Steve Hadley paragino Maskvą išsižadėti 1939 metų pakto su nacių Vokietija, kurio slaptaisiais protokolais remdamasi, Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes. "Vieni Sovietų Sąjungos įstatymų leidžiamieji rūmai 1989 metais iš esmės atmetė Molotovo-Ribbentropo paktą. Akivaizdu, kad Rusijai tiktų padaryti tą patį", - žurnalistams sakė S.Hadley.

Vokietijos kancleris Konrad Adenauer 1955 m. gegužės 6 d. pirmą kartą dalyvavo NATO konferencijoje, atstovaudamas Vokietijos valstybę.

NATO nuotr.

MINIMOS KRUVINIAUSIO ŽMONIJOS ISTORIJOJE KARO 60 METINĖS

Prieš 60 metų, kapitulavus nacių valdomai Vokietijai, faktiškai baigėsi kruviniausias žmonijos istorijoje karinis konfliktas - Antrasis pasaulinis karas.

Per šešerius metus užtrikusį karą žuvo maždaug 56 mln. žmonių: apie 19,2 mln. kareivių ir apie 39,2 mln. civilių, į jį tiesiogiai ar netiesiogiai buvo įtrauktos beveik visos iš šešių dešimčių tuo metu egzistavusių valstybių.

Karo pabaiga Lietuvai reiškė ne tik nacizmo sutriuškinimą ir karo veiksmų nutraukimą, bet ir naują okupaciją. Mūsų šalis buvo inkorporuota į Sovietų Sąjungos sudėtį ir išbuvo joje daugiau nei pusę šimtmečio.

Oficialia Antrojo pasaulinio karo pradžia laikoma 1939 metų rugsėjo 1 diena, kai Vokietija užpuolė Lenkiją. Po dviejų dienų karą Vokietijai savo ruožtu paskelbė Anglija ir Prancūzija, bet karo veiksmų nepradėjo. Dėl tokios šių šalių pozicijos Europoje prasidėjo vadinamasis "keistasis karas".

Praėjus vos daugiau nei dviem dešimtims metų po Pirmojo pasaulinio karo, naują ginkluotą konfliktą, virtusį kruviniausiu žmonijos istorijoje, sukėlė 1919 metų Versalio taikos nutarimai, įsigalėjusi fašizmo ir nacizmo ideologija, Vakarų Europos nuolaidžiavimo politika ir stiprėjančio komunizmo baimė.

Stiprus apmaudas dėl pralaimėjimo Pirmajame pasauliniame kare Vokietijoje leido iškilti Adolfui Hitleriui. Jo vadovaujami nacionalsocialistai į valdžią atėjo 1933 metais. Netrukus A.Hitleris tapo Vokietijos prezidentu. Dar anksčiau, 1922 metais, Italijoje valdžią perėmė Benito Mussolinio vadovaujami fašistai. Totalitarizmas įsigalėjo ir kai ku-

riose kitose Europos šalyse.

1938 metų kovą Vokietija okupavo Austriją, įgyvendindama A. Hitlerio Didžiosios Vokietijos viziją. Tų pačių metų rugsėjo 28 dienos Miuncheno suokalbiu Vokietijai buvo atiduota dalis Čekoslovakijos, po pusmečio ši šalis buvo okupuota.

1939 metų rugpjūčio 23 dieną pasirašytas Molotovo-Ribbentropo paktas, SSRS ir Vokietijos nepuolimo sutartis, pagal kurią susitarta neužpulti viena kitos 10 metų ir nedalyvauti karinėse sąjungose vienai prieš kitą. Slaptuosiuose sutarties protokoluose šalys pasidalijo įtakos sferomis. Lietuva buvo pažadėta Vokietijai, tačiau po mėnesio pasirašius SSRS ir Vokietijos sienų ir draugystės sutartį mūsų šalis buvo atiduota SSRS.

1941 metų birželio 22 dieną, Vokietija, vadovaudamasi Barbarosos planu, užpuolė Sovietų Sąjungą. Gruodį Japonijai netikėtai užpuolus Jungtinių Valstijų karinę bazę Perl Harbore, į karą įsitraukė ir amerikiečiai.

Po 1943 metų birželį įvykusių Kursko kautynių - didžiausio tankų mūšio - jėgos pusiausvyra pakrypo Sovietų Sąjungos naudai ir prasidėjo Raudonosios armijos puolimas visu frontu.

Tų pačių metų lapkričio 28 dieną įvykusioje Teherano konferencijoje SSRS diktatorius Josifas Stalinas, JAV prezidentas Franklin Roosevelt ir Anglijos premjeras Winston Churchill nutarė atidaryti Antrąjį frontą ir kovoti iki pergalės be sutarčių.

Europos išvadavimas prasidėjo sąjungininkų pajėgų išsilaipinimu Normandijoje 1944 metų birželio 6 dieną. Antrojo fronto atidarymas buvo esminis persilaužimas

kare. Šiek tiek daugiau nei po pusmečio Raudonoji armija įsiveržė į Vokietiją.

1945 metų vasarį Jaltos konferencijoje buvo nutarta sunaikinti nacizmą, okupuoti Vokietiją ir nubausti karo nusikaltėlius, be to, rytinė Lenkijos dalis buvo atiduota SSRS.

Nuėjusdamas artėjančią pralaimėjimą, balandžio 30 dieną nusižudė A. Hitleris. Po poros dienų prasidėjo Berlyno šturmas, o netrukus Vokietija kapitulavo. Nors visam pasauliui apie tai buvo pranešta gegužės 8 dieną, nepatenkintas J. Stalinas gegužės 9-ąją paskelbė savo pergalę. Būtent todėl Rusijoje Antrojo pasaulinio karo pabaigos metinės švenčiamos šią dieną, o didžiojoje Europos dalyje - gegužės 8-ąją.

1945 metų vasarą Potsdamo konferencijoje Prancūzija, Anglija, JAV ir SSRS suderino Berlyno bei Vokietijos okupacinių zonų ribas, Lenkijos sieną su Vokietija nustatė pagal Neisę ir Oderį. **Rytprūsiai atidavė Sovietų Sąjungai**, sukūrė tarptautinį karinį teisininkų tribunolą. Po Niurnbergo proceso buvo pakarta 11 karo nusikaltėlių.

Nepaisant šių susitarimų, Antrasis pasaulinis karas formaliai baigėsi tik 1945 metų rugsėjo 2 dieną, kai kapitulavo Japonija. Prieš tai, rugpjūčio pradžioje, JAV spėjo numesti atomines bombas ant Hirosimos ir Nagasakio.

Vadovaujantis slaptais susitarimais, Sovietų Sąjunga aneksavo, o vėliau ir okupavo Lietuvą, Latviją bei Estiją. Baltijos šalys nepriklausomybę atkūrė tik 1990 metais. Ilgiau nei pusę amžiaus tęsėsi ir šaltasis karas tarp SSRS ir Vakarų.

ELTA

V. LANDSBERGIS RAGINA LIETUVĄ NESILEISTI Į RUSIJOS PROVOKUOJAMUS GINČUS APIE OKUPACIJĄ

Vilnius, gegužės 6 d. (ELTA). Europos Parlamento (EP) narys konservatorius Vytautas Landsbergis ragina Lietuvos politikus ir pareigūnus nesileisti į Rusijos dirbtinai provokuojamus ginčus apie Antrojo pasaulinio karo padarinius bei sovietinę okupaciją.

Anot jo, šios šalies diplomatai ir politikai, apsimėsdami kvailiais, iškraipo istorinę tiesą ir ignoruoja pačios Rusijos pasirašytas sutartis, nesėkmingai bandydami tokiais pačiais kvailiais paversti visą pasaulį.

Prezidento Valdo Adamkaus manymu, panašūs istoriją falsifikuojantys Maskvos pareiškimai verčia abejoti, ar Antrasis pasaulinis karas tikrai baigėsi. Taip Lietuvos vadovas ir europarlamentaras kalbėjo Vilniaus universitete vykusiame forumo apie Antrąjį pasaulinį karą.

"Antrasis pasaulinis karas mūsų valstybei lyg ir baigėsi, nors šiomis dienomis iš Kremliaus nuskambėję nauji ir vėl istoriją falsifikuojantieji pareiškimai verčia mus suklusti ir atremti šiuos falsifikatus. Mes pasisakome už civilizuotą, humanišką, paremtą bendromis žmogiškomis vertybėmis valstybių bendravimą ir sugyvenimą", - pažymėjo V. Adamkus.

Pasak prezidento, kiekvienas žmogus turi teisę į savo tiesą, tačiau esama viena-reikšmių faktų, kurie "leidžia skirti gėrį nuo blogio, okupaciją ir aneksiją - nuo normalių valstybių santykių, išdavystę ir kolaboravimą - nuo pasiaukojimo". Tie faktai yra lietuvių tautą skaudinusi, bet kartu ir grūdinusi bei brandinusi patirtis, kurios vedami atėjome į tautinį atgimimą ir valstybingumo atkūrimą. Ši tautos patirtis esą jokiomis sąlygomis nenuvertėja.

Kita vertus, V. Adamkaus teigimu, būtų neteisinga apie XX amžiaus vidurio įvykius kalbėti vien nuoskaudų kalba, mat Lietuva atlaikė šį išmėginimą atkurdamą valstybės nepriklausomybę.

V. Landsbergis pastarojo meto Maskvos pareiškimus įvertino dar griežčiau. "Rusijos diplomatai apsimeta kvailiais arba beraščiais, nes toks yra režisieriaus įsakymas - mechaniškai kartoti savo pačių gerai suvokiamas nesąmones. Tačiau pasaulį paversti kvailiais neįmanoma, todėl gegužės 9-osios ypatingąjį stalinizmo reabilitavimo spektaklį ištinka krachas. Iš čia tiek daug desperatiško įsiūčio ir nusišne-kėjimo", - teigė konservato-

rius.

Rusijos prezidento Vladimir Putin padėjėjas Sergej Jastržembski kategoriškai paneigė Baltijos valstybių okupacijos 1940 metais faktą, teigdamas, esą Lietuva, Latvija ir Estija prie SSRS buvo prijungtos pagal tuo metu galiojusias tarptautinės teisės normas. "Sakoma, sovietų okupacijos nebuvo, kadangi SSRS oficialiai nepaskelbė Lietuvai karo, tik šiaip sau atvažiavo su tankais, pakeitė valdžią ir pradėjo tampyti marionetes. O paskelbė iš tikrųjų ne karą, bet okupaciją: "Rytoj mūsų kariuomenė užims Lietuvą", - kalbėjo konservatorius. Jis priminė, kad Rusija 1991 metų sutartimi su Lietuva dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų pripažino sovietinės agresijos prieš mūsų šalį ir aneksijos neteisėtumą. Nors šioje sutartyje mūsų šalis buvo pripažinta Kovo 11-osios Akto pagrindu, Rusijos užsienio reikalų ministerija suabejojo, ar Lietuva teisėtai atgavo nepriklausomybę.

"Nereikia leisti į dirbtinai provokuojamus ginčus. Manau, kad Rusijos diplomatija jau gailisi sumaniusi gegužės 9-osios šou, nes atrodo vis blogiau", - pažymėjo V. Landsbergis. Pasak jo, Europa pradeda aiškiau mąstyti. JAV prezidento George W. Bush, Danijos premjero Anders Fogh Rasmussen, Europos Komisijos nario Guenter Verheugen vertinimai buvo tokie, kokių Maskvą nesitikėjo.

Europarlamentaro manymu, vertėtų patobulinti karo ir okupacijos sampratą, karinę okupaciją įvertinant kaip karo tąsą, o okupuotoje teritorijoje vykdomą ginkluotą prievartą, ypač prieš civilius gyventojus, prilyginant karo nusikaltimams. "Nekalbant jau apie žudymus, trėmimus ir okupuojančią šalį yra tokie patys karo nusikaltimai, kuriems nėra senaties. Jų vykdytojai - karo nusikaltėliai. Slepanti šalis yra karo nusikaltėlių slėpėja ir gynėja, - kalbėjo konservatorius. - Lygiai kaip šalis, kuri naudodamasi savo galia ir force majeure padėtimi, pagrobė okupuotos šalies žmonių indėlius ir 1940 metais, ir 1990 metais. Norėdama būti kitokia, Rusija turės grąžinti indėlius".

Anot V. Landsbergio, šių dienų Rusijoje bandoma įteigti nuomonę, esą Sovietų Sąjungai karas prasidėjo 1941 metų birželio 22 dieną, kai nacistinė Vokietija užpuolė savo sąjungininkę Rytuose. Taip SSRS

(Nukelta į 8 psl.)

AŽUOLAIŠ UŽRAŠYTA ISTORIJA

Kovo 11-osios Akto signataras,
dr. Leonas Milčius

II.

Tik šiais metais savo ažuoliuką pasodino buvęs ekonomikos ministras Vytautas Navickas, o šalimais ryšių ministro Kosto Birulio vardinį ažuoliuką jau teko sodinti jo žmonai poniai Nemirai Birulienei. Vėliau abu kartu dar vieną ažuoliuką pasodino ir finansų ministro Romo Sikorskio atminimui. Signatarų klubo prezidentė Birutė Valionytė juokavo, kad, matyt, kol visi signatarai ir Vyriausybės nariai savo vardinius ažuoliukus pasodins, tai ir dešimtmetis praeis, nes už kitą sodinti – nevalia. Išimtis - tik artimiesiems ir tik už mirusius.

Kaip kiekvienais metais, taip ir ši kartą negalėjau neaplankyti ir nepasidžiaugti vis tvirčiau įkimbančių į sunkoką žemę ažuoliuku, kurį 2000 m. kartu su Lietuvos veterinarijos akademijos vadovybe pasodino iš šių vietų kilusio dr. Leono Kriaučeliūno atminimui. Dar metai kiti ir teks glostyti ne liauną viršūnę, bet remtis į išlakų kamieną. Kažin, ar gali būti kitas toks gražus ir prasmingas gyvenimo audrų net už Atlanto nublokšto, bet taip mylėjusio Lietuvą, savo kraštą, žmogaus atminties įamžinimas? Ir sau atsakiau – ne, tikrai ne.

Ir kas galėjo pagaltoti, kad 1989 m. balandžio 1 d. 30 ha plote sumanytos ir pasodintos giraitės, o jų jau tada buvo pasodinta net 12, virs ištisa žaliaja gyvąja knyga, kurioje per

7000 ažuolų kalbės savąją legendą. Tada kartu su Raudondvario Sąjūdžio grupe čia, Tautos vienybės giraitėje, pasodinau pirmuosius ažuoliukus, gi šiandien po šakomis jau galiu ir pastovėti. Auga jie, o ir visa ta “knyga” taip pat auga. Šiuo metu ažuolynas jau užima 38 ha plotą ir kiekvienais metais į šią žaliąją istoriją įrašomi nauji, ne mažiau reikšmingi ir gražūs puslapiai. Tik praeitais metais buvo atidengtas paminklinis akmuo pažymint ažuolyno 15-metį. Aukuro kalne pasodinti ažuoliukai Lietuvai įstojus į NATO, Europos Sąjungą. Šiais metais nauji pasodinti ažuoliukai primins Lietuvos nepriklausomybės 15-metį bei skaudžią popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo netektį. Ilgai liks atmintyje vaizdas, kai Vilkaviškio dekanas kun. Vytautas Gustaitis Popiežiaus atminties ažuoliukui pats iškasė duobę, išpureno žemę, kartu su visais sodino, o vėliau taip jaudinančiai dar ir dainą skirtą ažuolui bei Lietuvai sudainavo. Ir kaip tada ažuolai gali neaugti, kaip nepriminti didžiulius žmonijos ažuolus, kada ne tik su tokia meile pasodinami, bet ir dar apdainuojami.

Ilgai galima vaikščioti po ažuolyną, valandų valandas ir kiekvienas jo kraštas, kiekviena giraitė, kiekvienas medis turi ką pasakyti. Žinoma, jeigu šalimais bus tokie gidai kaip Tautinio atgimimo ažuolyno

Aukuro kalne prie laužo. Signatarai (iš kairės): J.Beinortas. A.Karoblis; B.Gajauskas, L.Milčius, L.Simutis su sūnumi, V.Puplauskas, M.Gerdaitytė, J.Dringelis, B.Valionytė. *L. Milčiaus nuotr.*

pirmininkas Vitalijus Stepulis, muziejininkas Antanas Klimas, arba mūsų klubo prezidentė Birutė Valionytė. Kiekvienais metais ažuolynas ir muziejus tampa vis patrauklesnis, pasipildo naujais eksponatais, akcentais ir tai jau tampa ne tik Vilkaviškio savivaldybės ar Marijampolės apskrities, bet ir visos Lietuvos valstybinės ir tautinės atminties traukos centru. Tik to valstybinio dėmesio ažuolynui no-rėtųsi dar daugiau. Vienam, kad ir labai darbščiam A. Klimui, netgi pasitelkiant ir kitus šeimos narius, prižiūrėti beveik 40 ha ažuolyno plotą, pastatus bei visą dr. Jono Basanavičiaus sodybą tikrai sunku, tad, žiūrėk, maži ažuoliukai rudenį ima ir paskęsta aukštoje žolėje, o užėjus lietui, keliai, takai tampa sunkiai praeinami, keliai prava-

žiuojami.

Suprantu, kad apie ažuolyną, kasmetinį signatarų susitikimą Ožkabaliuose, būtų galima parašyti daug daugiau, nes renginiui netrūko nei Bartininkų mokyklos mokinių gražiai padainuotų dainių, šokių, Marijampolės apskrities ir Vilkaviškio savivaldybės vadovų kalbų bei palinkėjimų, o svečiams - čia pat ant atviros ugnies iškeptos kiaušinienės, kvapnaus bulvių plokštainio, karštos kavos, gi vyriškai kompanijai ir alaus. Ir dar. Vis dažniau čia atvykstama su šeimomis, vaikais ir anūkais, stengiantis, kad ši tradicija būtų perduodama jauniesiems, kad jaunėliai žinotų, kuris ažuolas yra pasodintas jo tėvui, seneliui, kuri giraitė ir kuris ažuolas skirtas Lietuvos prezidentams, tremtiniais, žu-

vusiems kovotojams, svarbiausioms valstybės datoms, valstybės kūrėjams, o ir kitiems žmonėms, kurie puoselėjo bei garsino Lietuvą savo darbais kultūros, mokslo ir sporto baruose. O antra, kas gali būti geriau, kaip degant didžiuliam laužui, visiems kartu pasėdėti ant Aukuro kalno ir sudeginti blogas mintis, buvusius nesutarimus ir sušilti ne tiek nuo kaitrios liepsnos, kiek nuo artumo, supratimo, kad esame viena tauta, visi vienuodai atsakingi už esamą ir būsimą Lietuvą, už jos istorijos, atminties išsaugojimą.

Ilgai dar nesisorėjo skirstytis, palikti šio gražaus krašto. Tad ir vėl pratęsėme tradiciją ta proga aplankyti dar kokią nors kitą žymią, nemažiau žymią vietą.

(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988-1990 M.)
LXXXXIX

Deja, kolektyvizacija vyko neretai pažeidžiant lenininius principus, panaudojant ekonominį spaudimą valstiečiams ir kai kur prievartą. Jauniems kolūkiams plėtoti visuomeninę gamybą trukdė netinkamas darbo organizavimas, materialinio suinteresuotumo principo ignoravimas, patirties stoka, valdžios organų voliuntaristinis valdymo stilius. Tačiau tai buvo laikinas reiškinys.”

Laimė, kad marksizmo-leninizmo dogmų bacilos tebuvo apgraužusios tik dalies lietuvių smegenis, kad didelė dalis ir buvusių LKP narių suvokė jų pražūtingumą. Stengėsi jų nusipurtyti ir savarankiškoji LKP. 1990 m. vasario 19 d. įvykusiame jos CK III plenumo buvo apsvarstyti SSKP CK vasario 5-

7 d. nutarimai. **Plenumo LKP CK pirmasis sekretorius A. Brazauskas perskaitė pranešimą “Politinė padėtis Respublikoje ir LKP veikla”, kuriame sakė: “[...] plenumo labai aktyviai pasireiškė jėgos, kurioms ne prie širdies pertvarka. [...] Diskusijos aiškiai parodė, kas yra kas. Manau, tai aiškiai įrodo, į ką orientuojasi SSKP Lietuvos organizacija. [...] Drauge buvo mėginama įbauginti savarankiškos LKP šalininkus, sudaryti įspūdį, kad LKP (SSKP) bus Maskvos remiama automatiškai, net jei ji orientuosis į praeitį, į konservatyviasias SSKP jėgas. [...] Šiandien didžiulė dauguma Respublikos politinių jėgų, išskyrus SSKP Lietuvos organizaciją ir “Jedinstvo”, pasisa-**

ko už Lietuvos valstybingumo atkūrimą. [...] Lemtingu Lietuvai laiku LKP tenka bene sunkiausia dalia - ji privalėjo įvertinti ir pati pasmerkti savo ankstyvesnę veiklą bei surasti jėgų padaryti radikalų posūkį į tą kelią, kuriuo eina visa lietuvių tauta. Tai, man atrodo, LKP padarė pakankamai garbingai ir ryžtingai. Ir nesvarbu, kad kai ką toks žingsnis erzina, kad mėginama jo vertę sumenkinti ne pačiais kultūringiausiais būdais ir metodais.”

1990 m. kovo 28 d. savarankiškos LKP CK IV plenumas priėmė kreipimąsi į Lietuvos žmones: “1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbė nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo aktą.

Pritardami šiam reikšmingam žingsniui, raginame visus Lietuvos žmones telktis tolesniam valstybingumo įtvirtinimui ir jo tarptautiniam pripažinimui. [...]

Lietuvos Komunistų partija oponuos antidemokratiškumui, autoritarinio valdymo apraiškoms, žmogaus teisių ir laisvių apribojimams. [...] Tik pilietinė santarvė gali palengvinti Lietuvos pasirinkimo kelią.”

Savarankiškos LKP CK IV plenumo dalyviai nusiuntė laišką SSKP CK Generaliniam sekretoriui, SSRS prezidentui M.Gorbačiovui. Jame rašoma:

“Lietuva šiandien pergyvena sudėtingą vystymosi laikotarpį, apspręstą jos žmonių pasiryžimu kurti nepriklausomą valstybę, nauju abipusiu naudingumu pagrindu vystyti santykius su SSRS ir sąjunginėmis respublikomis. [...] Tačiau pastarųjų dienų įvykiai, kurių iniciatorius buvo SSKP Lietu-

vos partinė organizacija, sukėlė daugelio Respublikos gyventojų nerimą ir pasipiktinimą. Tokie veiksmai kaip neteisėtas laikraščio *Sovetskaja Litva* išleidimas ir leidinio metrikos falsifikavimas, LKP Vilniaus miesto komiteto, Vilniaus aukštosios partinės mokyklos, politinio švietimo pastatų užėmimas pasinaudojant karinės jėgos parama yra ne kas kita kaip tolesnis politinių aistrų kurstymas ir nestabilumo didinimas. [...] Esame įsitikinę, kad visi kylantys prieštaravimai dėl partijos juridinių, finansinių bei ūkinių problemų turi būti sprendžiami bendromis pastangomis geranoriškai, nenaudojant SSRS ginkluotosiomis pajėgomis.”

Taigi, 1990 m. vasario mėn. antroje pusėje Lietuvoje jau buvo labai ryški skiriamoji juosta tarp jėgų, kovojančių dėl Lietuvos Nepriklausomybės ir prieš ją.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Balandžio 30 d., šeštadienį, Pasaulio lietuviu centre, Lemente, vykusiame Lietuvių fondo narių suvažiavime dalyvavo 142 nariai ir jie atstovavo 13,595 balsus (iš bendro 3,904 narių kaičiaus su 25,894 balsais). Po trumpo suvažiavimo atidarymo, invokacijos ir mirusių LF narių prisiminimo, buvo išklaustyti garbės svečių LR Generalinio konsulo Arvydo Daunoravičiaus, JAV LB KV pirmininkės Vaivos Vėbraitės, ALTo pirmininko Sauliaus Kuprio ir PLB Valdybos vicepirmininkės Liudos Rugienienės sveikinimai. Raštu sveikino BALFo Tarybos pirmininkas dr. Pranas Budininkas ir Tautos fondo pirmininkai Jurgis Valaitis ir dr. Giedrė Kumpikaitė. LF padėkos žymenys už daugelio metu darba buvo įteikti buvusiems LF Tarybos nariams, Tarybos ir Valdybos pirmininkams dr. Kaziui Ambrozaičiui ir Stasiui Barui.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė ir suvažiavimą pravedė Lietuvių fondo Tarybos Garbės pirmininkas dr. Antanas Razma, LFT pirmininkas Vytautas Kamantas, LFT nariai Kęstutis Ječius ir Vytenis Kirvelaitis ir sekretorė Aldona Šmulskštienė. Suvažiavimas užtruko maždaug 6 valandas su keliomis trumpomis pertraukomis.

Suvažiavime buvo pateikti visų LF pirmininkų, darbo ko-

misijų, valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, finansinės apyskaitos ir kita informacija. Viso suvažiavimo metu, naudojant kompiuterinę vaizdų sistemą, dideliame ekrane buvo rodomos svarbios pranešimų arba apyskaitų dalys, LF veiklos vaizdai, statistiniai duomenys ir pan. Po trumpų klausimų ir diskusijų visi pranešimai buvo priimti ir patvirtinti.

Iš 9 kandidatų, jau prieš mėnesį pasiūlytų ir sutikusių dirbti, buvo išrinkti 6 arba trečdalis LF Tarybos narių – direktorių trejų metų kadencijai: perrinkti Sigita Balzekienė, advokatas Vytenis Kirvelaitis ir Ramona Steponavičiūtė-Žemaitienė; naujai išrinkti Jūratė Budrienė, advokatas Saulius Kuprys ir dr. Robertas Vitas. Į LF Kontrolės komisiją kandidatavo 5 LF nariai vienų metų kadencijai ir buvo išrinkti trys: Kazys Laukaitis, Algirdas Saulis ir Aleksas Vitkus. Išreikšta padėka kadencijas baigusiams LF Tarybos nariui Kęstučiui Ječiui ir Kontrolės komisijos nariui Antanui Valavičiui.

Ilgesnės ir įtemptos diskusijos kilo svarstant LF Tarybos prieš mėnesį LF nariams pasiūlytą naują LF įstatų projektą. Kalbėtojai iškėlė kelis netikslumus įstatų projekte, kurie nesiderino su Illinois valstijos įstatymais arba kalbėjusių LF narių nuomonėmis. Buvo siū-

Lietuvių fondo 42-ojo suvažiavimo prezidiumas: dr. Antanas Razma, Vytenis Kirvelaitis, Kęstutis Ječius ir Vytautas Kamantas.

Jono Kuprio nuotr.

lyta ir toliau naudotis dabartiniais iki šiol veikiančiais LF Įstatais. Pakartotinai buvo siūloma Įstatų klausimą išimti iš darbotvarkės, jį atidėti. LF vadovai kantriai iš klausė visus pasisakymus, pasiūlymus bei priekaištus, visiems padėjo už jų nuomones. Nors daugelis atsakymų į keltus klausimus buvo jau anksčiau atsakyti LF pranešimuose, nariams išsūtose informacijose, LF lankstinukuose, tačiau tie patys klausimai buvo kartojami ir suvažiavime.

Atsižvelgdamas į visur ir visai iškeltus klausimus, pasisakymus, kritiką bei siūlymus, diskusijų pabaigoje su-

važiavimo prezidiumas pritarė siūlymui atidėti LF Įstatų klausimą. LF dabartiniai įstatai yra nepakeisti, jie toliau veikia ir pagal juos vyksta LF darbas.

Po LF narių metinio suvažiavimo, gegužės 1 d., sekmadienį, LF Tarybos Garbės pirmininkas dr. Antanas Razma ir Tarybos pirmininkas Vytautas Kamantas gavo LF Valdybos pirmininko Arvydo Tamulio elektroniniu paštu raštą su jo atsistatydinimu iš LF Valdybos pirmininko pareigų. Tuoj po to apie gautą A. Tamulio atsistatydinimą buvo pranešta elektroniniu paštu visiems LF Tarybos, Valdybos ir Kontrolės komisijos na-

riams. Gegužės 2 d. V. Kamantas ir A. Tamulis susitiko ir asmeniškai pasikalbėjo. Po to pokalbio Tarybos pirmininkas pranešė LF Tarybai, Valdybai ir KK, kad bus renkamas naujas LF Valdybos pirmininkas. Kandidatai siūlomi LF Nominacijų komisijos pirmininkui dr. A. Razmai ir apie siūlymus pranešama LF Tarybos pirmininkui V. Kamantui.

Sekantis LF Tarybos posėdis kviečiamas gegužės 10 d. Jo metu bus renkamas naujas LF Valdybos pirmininkas. Kitą dieną po posėdžio (gegužės 11 d. trečiadienį) įvyks LF spaudos konferencija.

LF informacija

Aleksas Vitkus 60 METŲ PO JALTOS III.

Kitas tris dienas visi trys dieji posėdžiavo kartu. Roosevelt, norėdamas įtikti Stalinui, dažnai “įgnybdavo” Anglijos premjerui, kuris tos konferencijos metu atšventė savo 69-ą gimtadienį. Po ilgų kalbų ir labai atsargių pasisakymų, pagaliau buvo nutarta, kad invazija į Prancūziją prasidės 1944 m. gegužės mėnesį, ko Stalinas labiausiai ir troško. Paklausęs, kas bus vyriausias invazijos vadas, sužinojo, kad tai bus ne lauktas gen. Marshall, bet gen. Eisenhower. Churchill siūlymas invaziją pradėti į Graikijos salas, ir bandyti į karą įtraukti Turkiją sąjungininkų pusėje, Stalinui prieštaraujant, nepraėjo.

Derybų metu Stalinas palietė ir Lenkijos klausimą, sakydamas, kad Lenkijos rytinės teritorijos paliks sovietams, o jos vakarinė siena turėtų būti pastumta iki Oder upės. Su tuo sutiko ir FDR, pastebėdamas: “Aš viešai to nenorėčiau sakyti. Šie metai

yra rinkiminiai, o Amerikoje yra septyni milijonai lenkų kilmės rinkėjų”. Bet kai FDR paklausė, ar sovietai sutiks kooperuoti su Lenkijos egziline vyriausybe Londone, jis gavo griežtą Stalino atsakymą: “Ne. Jokių būdu. Ta vyriausybė (ar Armija Krajowa? - A.V.) bendravo su vokiečiais, ir ji žudė partizanus”.

Stalinui paklojus ant stalo žemėlapi, ir pareiškus, kad rytinės Lenkijos sienos bus tokios kaip buvo susitarta 1939 m., Anglijos užsienio reikalų ministras Anthony Eden ironiškai jo paklausė: “Ar tai būtų Ribbentropo – Molotovo linija?”, į ką Stalinas atšovė: “Vadinkit kaip jūs norite”. Eden vis dar primygtinai siūlė po 1-ojo pasaulinio karo nustatytą Curzon liniją, maždaug apie 100 mylių į rytus nuo Varšuvos, bet Stalinas jokių būdu nenorėjo palikti Lvov (Lviv-ukr.) miesto lenkų pusėje. “Bet, jei Rusija gaus šiaurinę dalį Rytprūsių”, - kalbėjo to-

liau Stalinas, - “tai gal galėsime sutikti ir su Curzon linija. Mums labai reikalingas Karaliaučiaus neužšalantis uostas”. Ginčą baigė Churchill sakydamas: “Lenkai turėtų paklausti mūsų patarimo. Aš dėl to jų Lvov per daug triukšmo nekelsiu”.

Čia FDR priminė Stalinui ir Baltijos kraštų problemą, juokaudamas, jog “mes neeisime į karą su Sovietų Sąjunga, jei jos armijos tas teritorijas vėl užimtų”. Stalinas nusišypsojo, ir pasakė, kad suomiams jis bus daug atlaidesnis: “Jei jie atsitrauks nuo vokiečių, mes suomių paliksime patiems valdyti”. Visi trys sutarė maršalui Tito duoti kuo daugiau pagalbą.

Stalinas reikalavo kuo griežtesnės taikos su nugalėta Vokietija, ir net kaltino Churchill turint šiltų jausmų vokiečių tautai. Jam pasiūlius likviduoti 50,000 vokiečių karininkų (taip kaip 15,000 lenkų karininkų Katyne, prie Smolensko? - A.V.), ir tuo sulaužyti Vokietijos karinę galybę, Churchill pakilo nuo stalo ir atkirto, kad Anglija su tuo niekada nesutiks. Stalinui įky-

riai kartojant, jog 50,000 turėtų būti sušaudyti, prie jo prisidėjo net ir FDR sūnus Elliott Roosevelt. Tai išgirdęs, pasi-piktinęs Churchill paliko posėdžių salę. Tada Stalinas jį pasivijo, ir apkabinęs jam aiškino, jog jis tikrai juokavęs.

Churchill viename posėdyje visiems priminė, kad Anglija buvo vienintelė valstybė, kuri paskelbė karą Vokietijai nelaukdama jos užpuolimo. “Anglija stovėjo prieš Hitlerį vienui viena”, - kalbėjo Churchill, - “mes buvome ta bazė, be kurios Amerika nebūtų galėjęs praveisti Europos invazijos, ir Rusija niekada nesulauktų Amerikos pagalbos, arba antro fronto, kurio ji taip laukia”. Baigiant derybas, gautinis sprendimas dėl būsimos taikos vis tik buvo paliktas ateičiai. Darėsi aišku, kad Teherano konferencijoje Stalinas jau dominavo, ar bent jau tėsė esąs lygus abiem vakariečiams. Ši konferencija jam tapo tokiu pačiu svarbiu diplomatiniu laimėjimu, kaip pergalė Stalingrade – karišku.

ARTĖJA KARO PABAIGA

Invazija į Prancūziją prasidėjo 1944.6.6, kiek vėliau

negu buvo numatyta Teheran konferencijoje. Nežiūrint neišsios ir permainingos kovos pradžioje, rugpjūčio mėnesį sąjungininkų armijos pagaliau prasiveržė ir pasileido Vokietijos link. Sovietų armijos 1944 m. rudenį stovėjo netoli Rytprūsių, Lenkijos, Vengrijos ir Rumunijos sienų. Vakarų sąjungininkai kovojo Šiaurinėje Italijoje, su italais jau sąjungininkų pusėje. Berlynas ir kiti didieji Vokietijos miestai – griuvusių krūvos. Atrodė, kad karo pabaiga jau ne už kalnų. Bet taip neišėjo.

Atsigavę nuo vasaros pralaimėjimų, Hitlerio armijos 1944.12.16 staiga pradėjo netikėtą puolimą, kuris istorijoje liko žinomas kaip Ardenų mūšis (*Battle of the Bulge*). Per kelias savaites vokiečiai pasistūmė link Antwerp uosto, tuo labai išgąsdindami gen. Eisenhower, kuris net asmeniškai paprašė Stalino pradėti puolimą rytų fronte, kad tuo sumažintų vokiečių spaudimą vakaruose. Raudonoji armija pagaliau pajudėjo 1945 m. sausio viduryje, kai jau buvo ruošiamasi Jaltos konferencijai.

(Bus daugiau)

LOS ANGELES, CA

SVEIKINAME

Balandžio 24 d. Los Angeles apylinkės lietuviškos veiklos nepailstanti darbuotoja Rūta Sakienė atšventė savo Lietuvos ir lietuvių gerovei pašvęsto gyvenimo aštuoniasdešimtąją sukaktį.

Šią progą noriu skaitytojus supažindinti su Rūtos Sakienės gyvenimu ir jos plataus masto lietuviškąja veikla.

Rūta Sakienė-Svolkėnaitė yra gimusi 1925 m. balandžio 24 d. Suvalkijoje, Jūrės miestelyje. Tėvai verslininkai – Marija ir Jonas Svolkėnai. Pradžios mokyklą baigė Jūrėje, Aušros mergaičių gimnaziją Kaune. Su tėvais pasitraukė Vokietijon, 1949 m. rudenį atvyko į Ameriką. Čikagoje gyveno 4 metus. Ištekėjo už Petro Sako ir 1953 m. rudenį, tuometinio Los Angeles šv. Kazimiero klebono, prelato Jono Kučingio paraginti, atsikėlė gyventi į pietinę Kaliforniją. 25 metus gyveno įvairiose Kalifornijos vietovėse, nuo 1977 m. pastoviai Glen-

dale, Los Angeles priemiestyje.

Čia gyvendama įsijungė į lietuviškas organizacijas – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės Los Angeles skyriaus pirmininkė tris kadencijas, Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus sekretorė dvi kadencijas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo komiteto valdybos narė 3 metus, Žurnalistų draugijos Centro valdybos išdininkė 5 metus, ALT S-gos Tautinio Kultūros fondo tarybos narė, Vilties draugijos (DIRVOS leidėjų) valdybos narė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vicepirmininkė, Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus valdyboje – sekretorė, vicepirmininkė ir pirmininkė nuo 1979-2005 metų, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos narė ir garbės narė.

Nors Rūta Sakienė buvo užimta įvairiom pareigom, tačiau visada rasdavo laiko gerai atlikti tas pareigas. Už tai visi esame jai labai dėkingi.

Linkime sukaktuvininkei Rūtai Sakienei, ištikimai ir

Rūta Sakienė, viena veikliausių lietuvačių ne tik politinėje, bet ir tautinėje veikloje, čia mato ma VLIK'o seime, kuris buvo 1992 m. gegužės 30 d. Vilniuje.

nepailstančiai tautinės minties veikėjai, vienai iš Los Angeles nausėdijos patvariausių ramsčių, geros sveikatos ir laimės gyvenime.

Antanas Mažeika

CHICAGO, IL

SVARBUS PRANEŠIMAS VISIEMS

Š. m. gegužės 22 d., sekmadienį 11:30 val. (po 10:30 val. ryto mišių) Marquette Parke Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos salėje (adresas: 6820 South Washtenaw Ave., Čikaga, IL 60629) įvyks Čikagoje besilankančio Lietuvos užsienio reikalų ministerijos (URM) Konsulinio departamento direktoriaus Vaidoto Verbos susitikimas su visuomene. Susitikimo metu V. Verba pristatys gaires, kurios turėtų vesti Lietuvą bevizio režimo su JAV link, papasakos, kokius darbus Lietuva dar turi nuveikti, kad toks bevizis režimas greičiau įsigaliotų. V. Verba taip pat supažindins su Lietuvos konsulinės tarnybos veiklos planais, papasakos, kaip tai įtakos konsulinių paslaugų teikimą užsienio šalyse gyvenantiems ar laikinai besilankantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, atsakys į klausimus.

Primename, kad praėjusiais metais Lietuva pasiūlė JAV pradėti dvišales konsultacijas dėl bevizio režimo abiejų valstybių piliečių turistinėms kelionėms ir komandiruotėms, trunkančioms iki 90 dienų per metus. Š. m. vasario mėn. viešnagės Bratislavoje (Slovakija) metu JAV prezidentas George W. Bush užsiminė apie galimus JAV vizų politikos pasikeitimus Vidurio Europos ir Baltijos šalių atžvilgiu. Kovo mėn. pradžioje JAV Valstybės departamentas su vizų režimo panaikinimo programa Vidurio Europos ir Baltijos šalims (angl. Visa Road Map for Central Europe and the Baltics) supažindino Čekijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Slovakijos ir Vengrijos ambasadorius. O balandžio 19 d. Lietuvos URM Konsulinio departamento direktorius V. Verba ir JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen Mull žurnalistams pristatė kelio link bevizio režimo su JAV gaires.

Maloniai kviečiame dalyvauti susitikime.

LR generalinio konsulato inf.

CLEVELAND, OH

PAGERBKIME KOMUNIZMO AUKAS

Pasibaigus Antrajam pasauliniui karui, Vakarų valstybės džiūgavo savo laimėjimais, bet Vidurio ir Rytų Europa bei kelios Azijos valstybės nešė sunkų komunizmo jungą.

Pasaulis prisiminė Hitlerio režimo aukas, statė jiems paminklus bei muziejus, bet nenorėjo girdėti apie kelis kartus didesnes komunizmo aukas.

Reikalai pagerėjo pastarųjų kelių metų bėgyje. Washingtone įsisteigė komitetas pagerbti komunizmo aukas - The Victims of Communism Memorial Foundation ir pradėjo planuoti paminklo statybą JAV sostinėje. Prie šio darbo žymiai prisidėjo Jungtinis Amerikos Baltiečių komitetas, kurį sudaro Amerikos lietuvių taryba, Amerikos latvių sąjunga ir Amerikos estų taryba.

Kongresmanui Shimkui pasiūlius rezoliuciją (H. Res. 752), JAV Kongresas davė leidimą statyti paminklą Washingtone, pagerbiant per 100 milijono komunizmo aukų.

Po to netrukus prasidėjo darbas. Po 18 mėnesių trukusių federalinių bei vietinių komisijų apklausinėjimų bei svarstymų, paminklo vieta buvo patvirtinta.

Paminklas bus pastatytas prie Massachusetts Ave., New

Jersey Ave. ir G. Street sankryžos, netoli JAV Kongreso rūmų, skersai gatvę nuo Georgetown universiteto teisių fakulteto ir du kvartalus nuo pagrindinės geležinkelio stoties (Union Station). Nuo paminklo bus aiškus Kongreso rūmų ir virš jų Laisvės statulos vaizdas.

Viduryje paminklo bus pastatyta dešimties pėdų aukščio bronzinė statula, replika garsiosios "Demokratijos" statulos Tiananmen aikštėje Bejing, kurią pastatė kiniečiai studentai prisimindami žuvusius draugus.

Dar reikia gauti paminklo projekto galutinį patvirtinimą, kuris laukiamas šią vasarą ir tikimasi pradėti statybą šių metų rudenį.

Galop, reikia nugalėti pasukutinę kliūtį - lėšų stoką.

Paminklas kainuos 600,000 dolerių ir iki šiol surinkta pusė šios sumos. Mūsų vietinis Clevelando Baltiečių komitetas paaukojo 1,000 dolerių ir kviečia organizacijas bei pavienius asmenis prisidėti. Čekius prašome rašyti: The Victims of Communism Memorial Foundation ir siųsti 1521 Sixteenth Street N.W., Washington, DC, 20036 arba įteikti Amerikos lietuvių tarybai, 6500 S. Pulasaki Rd., Chicago, IL 60629, bei jos skyriams.

A.Pautienis,

ALT Clevelando skyr. pirm.

Lietuvių fondo suvažiavime žurnalistų stalas: Toliūs Šlutas, Edvardas Šulaitis, Vytautas Radžius, Kęstutis Šalavėjus ir Vaiva Ragauskaitė.

Jono Kuprio nuotr.

PITTSBURGH, PA

LIETUVIAI PLEČIA SAVO VEIKLĄ

Pittsburgh lietuviai turi savo salę, klubą, lietuvių kambarį Pittsburgh Universitete ir savaitinę radijo programą "Lietuvos garsus".

Organizacijos rengia įvairius parengimus, "Joninių šventę" užmiesčio Lietuvių klube, mėnesinius subuvimus ir kt.

Pittsburgh veikia Vakarišės Pensilvanijos lietuvių piliečių sąjunga, kuri leidžia savo žiniaraštį. Taip pat veikia Lietuvos Vyčių 19-a kuopa, kuri talkininkauja piliečių sąjungai.

Šių metų "Kapų puošimo dienos" savaitgalyje, gegužės mėn. 27-29 dienomis, Pittsburgho lietuviai jasu 49-ą kartą dalyvaus metiniame Pittsburgho tautybių festivalyje, turės savo kioską, pavadintą "Gintaro rūmai" ir Lietuvių tauti-

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Lietuvos Vyčių centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis š.m. balandžio 16 d. vyko Pittsburg, PA. Dalyvaavo nariai iš Illinois, Michigan, New Jersey, New York, Connecticut, Ohio ir Pennsylvania valstijų. Suvažiavimą globojo 19 kuopa. Posėdis vyko Dievo Apvaizdos pranciškonų vienuolyne.

Prieš pradėdant posėdį dviasios vadas prelatas dr. Juozas Anderlonis sukalbėjo maldą. 19 kuopos vardu pirmininkas John Baltrus ir seselių pranciškonų vardu seselė vienuolė Janet Gardner pasveikino vi-

nių šokių grupę "Neris" atliks šventės programos dalį.

Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis į Sąjungos pirmininkę Dalia Yucius, tel. 412-381-8669.

(Iš Lithuanian Citizens Society of Western Pennsylvania žiniaraščio).

sus dalyvius. Posėdžiui vadovavo Centro valdybos pirmininkė Agnes Mickūnas.

Išdininkė Elena Nakrosis apibūdino apie Lietuvos Vyčių ruošiamą 2005 m. birželio 24 d. iki liepos 4 d. klasikinės Skandinavijos kraštų ekskursiją. Bus lankoma Danija, Švedija, Suomija, Rusija, Estija, Lenkija ir Norvegija. Keliautojai gali pasirinkti ir 7 dienų ekskursiją į Lietuvą (aplankydami Vilnių, Kauną ir Palangą).

Vadinama organizacijos "socialinė narystė" dar svarstoma. Šis klausimas dar bus sprendžiamas kuopose ir apygardose.

Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas Robert A. Martin, Jr. visoms kuopoms išsiuntė laiškus apie kuopų sporto veiklą. Tos kuopos, kurios atsiliiepė, pareiškė, kad sportas yra jiems įdomus, tik

(Nukelta į 10 psl.)

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais

9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Sąjunga gegužės 6 d. pareiškė, kad diktatūra Europoje galutinai žlugo tik nugriovus Berlyno sieną, o ne sutriuškinus nacių Vokietiją. Toks bloko pareiškimas gali suerzinti Rusiją, kuri gegužės 9-ąją ruošiasi Antrojo Pasaulinio karo pabaigos išskilmėms. "Reiškiamo pagarbą daugybei nekaltų praeities konfliktų aukų ir tiems, kurie, gindami laisvę ir demokratiją, sumokėjo pačią brangiausią kainą, - teigiama Europos Komisijos pareiškiame, skirtame 60-osioms Antrojo pasaulinio karo pabaigos metinėms. - Taip pat prisimename milijonus žmonių, kuriems Antrojo pasaulinio karo pabaiga netapo diktatūros pabaiga, ir kurie laisvę gavo tik griuvus Berlyno sienai". ES ir Rusijos viršūnių susitikimas Maskvoje vyks gegužės 10-ąją, praėjus dienai po Pergalės dienos iškilnių Rusijos sostinėje.

Lenkijos prezidentas Aleksandr Kwasniewski sukritikavo Maskvą už tai, kad ji nepripažįsta, jog Sovietų Sąjunga po Antrojo Pasaulinio karo okupavo Baltijos valstybes, teigdamas, kad toks Rusijos elgesys yra "istoriškai nepateisinamas ir morališkai klaidingas". "Baltijos šalių "prašymas" įtraukti jas į SSRS sudėtį yra lygiavertis 1968 metų Čekijos vadų "prašymui", kad Maskva padėtų numalšinti "Prahos pavasario" sukilimą, per visuomeninį radiją sakė A.Kwasniewski. "SSRS nebuvo paskelbusi karo šioms valstybėms ir nevykdė jų teritorijoje karinių veiksmų. Sovietinė armija buvo įvesta pagal tarpusavio susitarimus ir sutartis, kurias pasirašė trijų Baltijos valstybių gyventojų teisėtai išrinkta valdžia, kad ir kaip į šią valdžią mes vertintume. Toks faktų pateikimas yra istoriškai nepateisinamas ir morališkai klaidingas", - pareiškė A.Kwasniewski. "Mes puikiai žinome, kad Baltijos valstybės keliems dešimtmečiams neteko savo nepriklausomybės. To negalima užglaistyti diplomatinėmis frazėmis ir teisiniais išvedžiojimais", - teigė jis. A.Kwasniewski gegužės 9 d. turi atvykti į Maskvą, kur bus minimos 60-osios Antrojo Pasaulinio karo pabaigos metinės.

Lietuviai Didžiojoje Britanijoje gegužės 8 d. surengė piketą prie Rusijos ambasados Londone, kuriame ragino Kremlių pasmerkti Baltijos šalių sovietinę okupaciją. Kaip skelbiama lietuvių išeivių internetinėje svetainėje "lietuvos.net", policija davė leidimą piketui. Lietuviai buvo raginami susirinkti su tautinėmis vėliavomis bei plakatais su užrašais "Rusija! Pripažink savo nusikaltimus!", "Nuo 1945 metų - 50 metų Rusijos okupacijos" ir panašiais. Įvairiais duomenimis, Londone dabar gyvena apie 70 tūkstančių lietuvių. Lietuvių organizacijos išsiuntė Didžiosios Britanijos premjerui Tony Blair memorandumą, kuriame primenama, jog Sovietų Sąjungos teisių ir įsipareigojimų perėmėja Rusija nepripažįsta savo kaltės dėl beveik 50 metų trukusio prievartinio daugumos Vidurio Europos žmonių pavergimo bei atsisako atlyginti okupacijos žalą.

Seimo Tėvynės sąjungos frakcijos narys Vidmantas Žiemelis, susirūpinęs, kad Lietuvos geležinkelininkai priversti mokytis ir Rusijos mokyklose, kreipėsi į ministrą pirmininką Algirdą Brauską. Parlamentaro duomenimis, AB "Lietuvos geležinkeliai", neturėdama savo mokymo įstaigos, yra priversta siųsti darbuotojus mokytis į Rusijos aukštąsias mokyklas, Vilniaus Gedimino technikos universitetą, Kauno technologijos universitetą, Vilniaus statybos ir dizaino kolegiją, sumokėdama už specialistų paruošimą apie 3 milijonus litų kiekvienais metais. Pasak V. Žiemelio, taip bendrovė patiria ne tik didelius finansinius nuostolius, bet ir dėl skurdžios bei išskaidytos materialinės bazės šių institucijų paruošti specialistai neatitinka šiandienos reikalavimų.

LR Generalinė prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl daugiau kaip šimto sovietų armijos karo belaisvių nužudymo Antrojo pasaulinio karo metais Akmenės rajone. Tai pranešė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai. Tyrimas pradėtas remiantis liudininkės pareiškimu pagal nusikalstamos veikos, numatytos Baudžiamojo kodekso 101 straipsnyje, požymius - tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymas. Zofija Veronika Lipeikienė savo pareiškiame prokuratūrai teigia, jog 1941 metų birželio 25 dieną netoli Papilės bažnytkaimio Jono Kundroto sodyboje vokiečių armijos kariai nužudė 126 sovietų armijos karo belaisvius. Sovietmečiu ši galima karo meto tragedija nebuvo ištirta.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

L R A M B A S A D O J E J A V S U R E I G T A S
L I E T U V O S G A R B E S K O N S Ū L I J A S
P A S I R A M A S

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

NATO suvažiavime balandžio 20 d. Vilniuje: NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer, JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir Lietuvos Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

NATO nuotr.

LIETUVOS URM:

BALTIJOS ŠALIŲ OKUPACIJĄ PANEIGIANTYS RUSIJOS URM KOMENTARAI - BEPRASMIŠKI

Vilnius, gegužės 5 d. Rusijos užsienio reikalų ministerijos mėginimai paneigti Baltijos šalių okupaciją - istorinė beprasmybė, teigia Lietuvos diplomatai. "Tai jokios prasmės neturintis bandymas sugrįžti į praeitį", - Rusijos URM tinklalapyje paskelbtą poziciją dėl tarptautinių raginimų Rusijai pripažinti ir pasmerkti Baltijos šalių sovietinę okupaciją, komentavo Lietuvos URM.

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis stebisi, kodėl Rusijos URM valdininkai vėl "užsispyrę" kartoja šią poziciją. "Dar Tarybų Sąjungos Aukščiausioji Taryba 1989 metais pasmerkė ir paskelbė negaliojančiu Molotovo-Ribbentropo paktą, Lietuvos-Rusijos 1991 metų sutartyje yra užfiksuotas aneksijos faktas, įsipareigojama aneksijos pasekmės šalinti", - interviu "Lietuvos radijui" sakė ministras. "Ir dabar, po to, kai žymiausio pasaulio vadovai, politi-

(Atkelta iš 4 psl.)

V. LANDSBERGIS...

nuolat pristatoma kaip užpuolimo auka, o jos ekspansija karo pabaigoje - kaip išvadavimas. EP nario įsitikinimu, Lietuva veiksmingai padėjo ir padeda griauti tokį stalininį mitą apie vadinamojo Didžiojo Tėvynės karo priežastis ir pasekmes.

1939-1945 metais daugiausiai Europoje, Afrikos šiaurėje ir Azijos rytuose vykęs Antrasis pasaulinis karas nusinešė maždaug 56 mln. gyvybių: apie 19,2 mln. kareivių ir apie 39,2 mln. civilių. Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims karo pabaiga reiškė ne tik nacizmo sutriuškinimą, bet ir naujos sovietinės okupacijos pradžią, mat jos buvo pusei amžiaus inkorporuotos į Sovietų Sąjungą.

kai, aš jau nekalbu apie istorikus, vienareikšmiškai vieningai tą faktą vertina kaip okupaciją ir aneksiją, trukusią daugiau kaip 50 metų - kažkas užsispyręs nemato realijų. Aišku, tokia akistata su savo skaudžia istorija yra sudėtinga, taip pat ir Rusijai, ir mes tai suprantame. Bet jinai reikalinga, jeigu Rusija nori plėtoti su Europos Sąjunga ir Lietuva, kuri yra ES ir NATO narė, normalius, pasitikėjimu grindžiamus santykius. Ką jau darysi, visų mūsų istorija yra sudėtinga, bet nepasakę tiesos, mes negalėsime kurti išties nuoširdžių kaimyninių santykių", - kalbėjo A.Valionis.

Jo manymu, tokie pareiškimai yra "užsispyrimas ir nenoras vertinti realijų". "Juk tai yra pripažinta ir įvertinta pačios Rusijos ir toks užsispyrėliškas ignoravimas visų realijų - mažų mažiausiai keistas ir pačiai Rusijai neperspektyvus", - sakė ministras.

Rusijos URM tekste Baltijos šalims apibūdinti naudojamas "Pabaltijo respublikų" terminas. Anot Rusijos URM komentaro, 1940 metais įvykęs "papildomų Raudonosios Armijos dalinių įvedimas, ir Pabaltijo valstybių prisijungimas prie Sovietų Sąjungos neprieštaravo tuomet galiojusioms tarptautinės teisės normoms".

Rusijos URM teigimu, praėjusio šimtmečio 4-ojo dešimtmečio pabaigos padėčiai Baltijos šalyse apibūdinti negali

būti taikomas "okupacijos" apibrėžimas, nes tarp SSRS ir Baltijos šalių nebuvo paskelbtas karas ir nevyko karinių veiksmų, o Raudonosios Armijos įvedimas vyko pagal susitarimus ir su aiškiu tuometinių Baltijos šalių vadovų pritarimu. Rusijos URM teigia, kad per visą Lietuvos, Latvijos ir Estijos buvimą SSRS sudėtyje laiką, išskyrus Vokietijos okupacijos metus, šalių teritorijose veikė "nacionaliniai valdžios organai", kurie 1990 metais priėmė sprendimus, lėmusius išstojimą iš SSRS.

"Taigi, jeigu abejojama sovietinio periodo valdžios organų teisėtumu, kyla klausimų ir dėl Pabaltijo respublikų nepriklausomybės paskelbimo teisėtumo", - rašo Rusijos URM. Anot komentaro, "bet kokios pretenzijos, įskaitant ir reikalavimus pateikti materialinę kompensaciją dėl esą po 1940 metų įvykių patirtos žalos, neturi pagrindo".

Rusijos URM rašo, jog "bandymai sutapatinti SSRS tuometinę politiką su veiksmais hitlerinės Vokietijos, Europoje kariavusios agresyvių karą, kuriuo siekta pavergti arba sunaikinti ištisas tautas, absurdiški, dėl akivaizdaus fakto, kad pirmiausia SSRS pastangomis buvo sutriuškinta hitlerinė Vokietija, ir Europa išgelbėta nuo nacizmo". Bet neišgelbėta nuo komunizmo!

RUSIJAI NEBEREIKIA ATSIPIRAŠYTI BALTIJOS ŠALIŲ

Maskva, gegužės 6 d. Rusijai daugiau nereikia atsiprašyti už tragediją, kurią trys Baltijos valstybės patyrė dėl sovietų okupacijos, nes ji jau yra tai pasmerkusi, interviu vokiečių televizijai sakė pre-

zidentas Vladimir Putin. "Tiesą sakant, šios Baltijos valstybės pasaulio politikoje buvo keičiama moneta, ir tai yra šių šalių tragedija - reikia tai pasakyti tiesiai", - nurodė V.Putin.

Delfi

PAVASARINĖ LIETUVIŲ OPEROS ŠVENTĖ

Kaip jau įprasta, kiekvieną pavasarį Čikagos operos lietuvių kolektyvas čikagiečius pradžiugina nauja premjera. Šiemet jau 49-asis LO sezonas buvo apvainikuotas Pietro Mascagni veikalo “Cavalleria Rusticana” pastatymu, kuris įvyko balandžio 24 dienos popietę Morton East H.S. auditorijos scenoje vakariniame Čikagos priemiestyje Cicero. Šių metų pastatymas, lyginant su daugeliu ankstesniųjų, buvo gana trumpas, tad žiūrovai tikrai neturėjo laiko nuobodžiauti, juolab, jog šio kūrinio muzika yra puiki, o turinys gana įdomus.

Visi penki operos solistai: trys iš Lietuvos (Eugenijus Vasilevskis, Vytautas Kurnickas ir Laima Domikaitė) bei du vietiniai (Nida Grigalavičiūtė ir Genovaitė Bigenytė) yra profesionalai.

Prie jų reikia pridėti ir profesionalų režisierių Eligijų Domarką iš Vilniaus, o taip pat per ilgametę patirtį profesionalumo įsigijusį dirigentą Alvydą Vasaitį, kurių stipri ranka buvo jaučiama visame pastatyme.

Reikia atžymėti ir choristus: LO chorą bei Pal. J. Matulaičio misijos chorą, kurių balsai ryškiai skambėjo Morton East H.S. auditorijoje, kurioje matėsi tūkstantinė žiūrovų minia, susirinkusi į šią neeilinę muzikos puotą.

Žiūrovams, kaip atrodė, pastatymas patiko: jie negailėjo aplodismentų solistams bei kitiems operos kolektyvo nariams pastatymo pabaigoje. Gražiai skambėjo ir iš profesionalų muzikantų sudarytas orkestras (jame matėsi ir viena lietuvaitė Linda Veleckytė).

Norisi išvardinti ir kitus kolektyvo narius: chormeisterę – choro vadovę Jūratę Grabliauskiene, koncertmeisterį ir chormeisterį Mangirdą Motekaitį, apšvietimui ir scenos priežiūrai vadovavusius Laimą Day ir Thomą Rusnak bei eilė kitų, kuriuos visus sunku čia sužymėti.

Prie šios operos pastatymo vienokiu ar kitokiu darbu prisidėjo dešimtys žmonių, o jų pavardės buvo surašytos programiniame leidinyje. Jie savo darbus atliko nemokamai

Lietuvių Operos spektaklyje: Nida Grigalavičiūtė – Santuzza ir Vytautas Kurnickas – Turiddu “Cavalleria Rusticana” operoje balandžio 29 d. Čikagoje.

Donato Soko nuotr.

ir tik tokiu būdu LO kolektyvas galėjo 49 metus gyvuoti.

Negana to, visa eilė asmenų ar organizacijų LO premjerą, kaip ir ankstesniais metais, parėmė stambiomis ar smulkesnėmis aukomis. Iš stambiųjų aukotojų reikia paminėti Lietuvių Fondą, davusį 13 tūkst. dol., 2000 dol. paskyrė Ofelija Vainienė, 1500 dol. – Gražina ir James Liautaud. Tūkstantinę paaukojo dr. J. Adomavičius, K. Vėlius, kun. V. Kriščiūnavičius (palikimo keliu). Visi šie aukotojai bei šimtai smulkesnių yra sužymėti programiniame leidinyje.

Po programos į sceną suplip sveikintojai asmeniškai spaudė solistams bei kitiems LO kolektyvo nariams rankas, teikė gėlės ar šiaip reiškė padėką už gražią muzikinę šventę, kuri, deja, būna tik kartą metuose – ankstyvą pavasarį.

Sekmadienio vakare į Jau-nimo centrą susirinkęs LO kolektyvas su kviestiniais svečiais vaišinosi ir džiaugėsi praėjusios premjeros rezultatais. Čia į sveikintojų būrį taip pat įsijungė LR generalinis konsulas A. Daunoravičius, garbės konsulas V. Kleiza bei kiti. Buvo trumpam atvykęs ir LR

ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas, tačiau jis greitai turėjo skubėti lėktuvan, skrendančiu į Vašingtoną.

A. Daunoravičius čia įteikė žymenis už 10 metų darbą LO kolektyve Laimai Day, Gražinai Burneikienei, Ramunei Račkauskienei ir Vytautui Šimkui.

Taip pat kalbėjo meno vadovas ir dirigentas A. Vasaitis ir svečiai iš Lietuvos. Jie visi džiaugėsi gražiais rezultatais ir LO ilgalaikę veiklą.

Tačiau šiame renginyje dar nebuvo paskelbta, kas bus ruošama 2006 metais, kai bus minimas šio kolektyvo auksinis jubiliejus.

Čia dar norisi sužymėti LO kolektyvo valdybos narius, kurie daug dirbo, kad aukščiau minėtoji premjera pasisektų. Tai pirmininkas Vaclovas Momkus ir jo talkininkai: Jurgis Vidžiūnas, Virginija Savrimienė, Elena Ablyingtė, Gintaras Juknys, Ramunė Račkauskienė, Rudolfas Valdukaitis.

Šios operos programiniame leidinyje atžymėtas ir ilgame-tis LO talkininkas Kazys Skaisgirys, kuris amžinybėn iškeliavo nebesulaukęs šios premjeros. *Edvardas Šulaitis*

svečiai iš Lietuvos vadina Kovo 11-sios proga įvykusi diplomatinių priėmimą Lietuvos garbės konsulate Islamabad, kuriame dalyvavo apie 400 garbingų svečių – diplomatų, oficialių Pakistano valstybės asmenų, ministrų, verslininkų, žurnalistų, kitokių veikėjų. Kaip teigiama jie atvirai, neslėpdami emocijų, žavėjosi lietuvių tautiniais drabužiais ir dainomis.

(Nukelta į 11 psl.)

Doloresa Kazragytė

LXIII

NEMIRTINGUMAS

Ruduo. Ežeras sustingęs. Miškas tyli. Melancholija, melancholija... Viskas ruošiasi atsisveikinimui, pamažu keliauja į miegą. Mirtį, laukiant prisi-kėlimo. Baigėsi žydėjimai, balti linksmi vasariniai debesėliai, lapijos “simfonijos”, diriguojant vėjui, linksmas griaus-tinio “paburbėjimas”, liūtys, pelėdos “kvatojimai”, bitės, musės, uodai...

Myliu šį metų laiką kaip draugą, su kuriuo nėra linksma, bet gilu. Truputį su baime laukiu jo, nes be jo per daug ramu ir gera.

Panardinu žvilgsnį į ežerą, sudedu rankas ant kelių, be ener-gijos, be veiksmo kartoju min-tyse “velnio maldą”: “Nieko nenoriu, viskas beprasmiška, neįdomu, niekada nebus geriau, niekada nieko gero nebus... “Jau išskrido paukščiai. Virš mano ežero, virš to rudens, į šilumą, į saulę. Nekeldami jokių klausimų, žinodami tiek, kiek reikia jų žinojimui. O tu čia kankinkis toj prieblandoje, pri-plota prie žemės...

Yra M. Kunderos nuostabi knyga “Nemirtingumas”. Pas-kutinis romano sakinyš toks: “Automobiliai trimitavo, skar-dėjo pikti žmonių balsai. Tokioj pačioj spūsty Anje kažka-da troško nusipirkti neuž-mirštuolę, vieną vienintelę ne-užmirštuolės žiedelį; norėjo laikyti jį prieš akis kaip pasku-tinįį vos išvelgiamą grožio pėdsaką”.

Žiedelis. Vienas vienintelis. Ir aš tokį turėjau. Radau. Paži-nau šį pavasarį.

O buvo taip. Gegužės vi-duryje, pačiame pavasario iš-siūbavime, šiltą pavakarę mudu su Pikiu išsiruošėme paklajoti po miškus. Šiaip. Juk nei uogu, nei grybų... Tik paklajoti, gal kokį bobausį rasiu, nors nenu-toku, kur jie auga. Patrau-kėme į nepažįstamas vietas per kalvas vingiuojančiu keliu. Traktoriais išvažinėtu, duobėtu, šalikelėse – didžiausios krūvos plonesnių ir storesnių rąstų. Paretinta išsijuosus. Kuo toliau einame, tuo šiurpiauo atrodo išniekintas miškas: pūpsa nu-pjauti ar išrauti kelmai, brūz-gynai, krūvos nugenėtų pušų šakų. O kelias – tarytum į pragarą – veda į didelę daubą, po jos vėl “lipa” į kalną. Ir ten sąvartynas, kelmynas, dar kai kur likęs eglynas... Einame. Atkakliai. Ypač Pikis ryžtingai braunasi pirmyn. Miškas atrodo klaikiai. Nors nesu buvusi, bet vaizdas priminė Sibirą. Tik ne Lietuvą. Nyku. Bet saulė dar aukštai. Šilta. Už to kalno turėtų būti ežeras. Lipame. Pikis brau-nasi kaip išprotėjęs, liežuvis

karo nutįsęs į šoną... Vandens! Matau dangaus aukštybę virš kalno. Greičiau iš to pragaro! Ten, viršūnėje, atsivers ežeras, erdvė. O, laisvė! Kaip baisu būti duobėje. Aplinkui skurdūs likusių eglių viršūnių siluetai. “Mat ką reiškia augti, gyventi susigrūdus, “minioje”, - galvo-jau. – Jos augo spausdamos vie-na kitą, šaknys stengėsi atimti kuo daugiau drėgmės iš kaimy-nės, lipo, ropštėsi aukšty-n, kad tik oro gurkšnį, kad tik daugiau dangaus, kad tik storėlesnis ka-mienas... O iš tikrųjų – visos vienodos: skurdžios šakomis, vešlumu ir spyglių žalumu”.

Keliaujam aukšty-n. Vidury kalno medžiai visai iškirsti. Ir viršūnėje. Alei vieno. Ir toje plynėje visas kalnas apaugęs beržų rykštelėm, maždaug apie pusės metro aukščio. Atžėlė! Kaip žolė. Žalias, švelnus, gy-vas, jaunas, linksmas berželių “kilimas”. Atsiveria didingas ežeras. Platybė. Saulė. Šilta. Žydra skaistybė. Žalia skaisty-bė. Iš sąvartyno kyla gyvybė. Triumfuoja. Kvatoja.

Puolam abu su Pikiu į ežerą. (Jis su “kailiniais”, pirmas, - o man reikia nusirengti.) O! Kokia atgaiva! Koks džiugesys!

Saulė jau netoli horizonto. Grįžtame atgal. Per sąvartynus, šakų brūzgynus... Ir šitoj “tai-goj”, šitame mirties ir gyvybės lauke pamačiau gėlę: mažytę (kaip dvi neužmirštuolės), panašią į žibutę, žydrą. Vieną vienintelę. Su dviem lapeliais. Ieškojau, dairiausi – ne, ji vie-nintelė. Mėlynas žiburėlis, de-gantis man, dangui, niekam... Ši gėlė – žydra ašarėlė. Kaip gerai graudu. Kaip daug kaž-ko gaunu iš tavęs, mažasis ste-bukle. Kaip tu čia? Kodėl čia gyveni? Ir kas tas jausmas? Ta “elektra”, suvirpinusi mano širdį? Iš kur? Gera. Gera. Gera. Laimės akimirka. Žinau – ne-mirtingumas. Ta akimirka – mano dvasios amžinybės įro-dymas. Ta akimirka, kurią išgyvenau palietusi žiedelį (uždengiau ranka, glosčiau, pabučiavau) – tai mano (mū-sų!) nemirtingumas. Šita ener-gija, šitas sąmoningas išgyve-nimas – tikrasis “aš”. Nemir-tingas. Kada nors ir mūsų kūnai bus išskaistinti, susilieję su Dvasia. Nenuodingi. Ne-mirtingi. Sunku tuo patikėti, bet kas žino... “Nesvarbu! Ne man žinoti. Svarbiausia, aš – nemirtinga! Aš nemirtinga!” – kartočiau, žiūrėdama į mažytį stebuklą, prigludusį prie pjūk-lais ir traktoriais iškankintos žemės. Visa, kas gera, skaid-ru, dora, teisinga, atvira, nuo-širdi, visa, kas yra iš Meilės – nemirtinga.

KAUNIEČIŲ JAUNIMAS ŠOKO IR DAINAVO PAKISTANE

“Pakistaniečius sužavėjo lietuviškos klumpės”, - tokia antrašte pavadintas straipsnis *Kauno dienoje* apie Kauno technologijos universiteto ansamblio “Nemunas” pasirody-mus egzotiškame Pakistane.

Jame rašoma, kad dešimt “Nemuno” ansamblio narių keturias dienas koncertavo Is-

lamabado ir Ravalpindi dvi-miestyje, ten pasirodė Kovo 11-sios proga.

Iš viso kauniečiai Pakistane koncertavo 6 kartus, aplanky-dami tris universitetus, o klau-sytojų tarpe buvo ir Pakistano federalinės vyriausybės infor-macijos ministras.

Šios viešnagės kulminacija

(Atkelta iš 7 psl.)
LIETUVOS VYČIŲ...

dėl amžiaus negali aktyviai sportuoti. Apygardos ragins savo kuopas reikštis bent kioj sporto veikloj (kėglia-vimą, golfą, kortų lošimą ir t.t.). Kitoms kuopoms svarbu sužinoti apie Lietuvos sporti-ninkus ir norėtų matyti žinias apie įvairius sportus bei jų žaidėjus “Vyties” žurnale.

92-tasis metinis Lietuvos Vyčių suvažiavimas/seimas vyks 2005 m. rugpjūčio 11-14 d. Wyndham aerouosto vieš-butyje, Pittsburgh, PA. Jį glo-bos Pittsburgh 19-ta kuopa. Ši kuopa taip pat globojo 77-ąjį suvažiavimą, kuris vyko 1990 m. Suvažiavimo komiteto ko-pirmininkai yra Rita ir Brian Johnson. Registracijos kaina 195 dol. asmeniui (iki liepos 1 d.) ir 225 dol. asmeniui (po lie-pos 1 d.). Į registracijos kainą įeina autobuso transportacija, ketvirtadienio pietūs, ketvirta-dienio susipažinimo vakaras, kultūros vakaras penktadienį, šeštadienio vakaro banketas ir sekmadienio pusryčiai. Jaunų vyčių (iki 18 m. amžiaus) re-gistracija yra 75 dol. Anksčiau atvykusiems dalyviams yra ruošiamas prieš suvažiavimo/ seimo dienos ekskursija į Šv. Antano koplyčią stebėti įvai-rias relikvijas, aplankysime Heinz History Center ir naują Western Pennsylvania Sports Hall of Fame, ir Nationality Classrooms (įskaitant lietuvių kambarį) Pittsburg universi-tete. Pietausime garsiajame Georgetown Inn prie Mt. Wa-shington. Kaina asmeniui 59

dol. įskaitant pietus ir trans-portaciją. Vaikams (jaunes-niems negu 12 metų amžiaus – 29.50 dol.).

O 93-sis metinis suvažia-vimas vyks 2006 m. rugpjūčio 3-6 d. Grosvenor Resort vieš-butyje, Orlando, Florida, ir jį globos L.V. centro valdyba. Kopirmininkai yra patikėti-niai Mary Beth Slakis ir Joseph Stiklius.

Ketvirtasis organizacijos padalinys – Šiluvos Mergelės Marijos fondas jau nuo 2004 m. liepos 30 d. inkorporuotas, tad padalinio aukos taip pat nurašomos nuo federalinių mokesčių, kaip ir “Pagalba Lietuvai”, Šv. Kazimiero gil-dija ir L.V. fondas.

Julia Schroder, lietuvių kal-bos ir kultūros komiteto pir-mininkė, pranešė, kad 2006 m. bus ypatinga šventė Šiluvos Mergelės Marijos koplyčioj, Washington. Bus švenčiama 40 metų šventė. Lietuvos Vy-čiai žada suorganizuoti ko-plyčios paminėjimą ir šventę. Šv. Mišios jau užprašytos 2006 m., spalio 8 d., sekmadienį, 2 v.p.p.

Robert A. Martin, vidurio Amerikos apygardos pirminin-kas, apibūdino L. V. organizaci-jos tinklalapį www.knightsoflithuania.com. Jame yra žinutės apie kuopų ir apygardų veiklą, kalendorių, įvairios fotografijos, informaci-jos apie buvusių ir ateinančius metinius suvažiavimus, padali-nių veiklą – “Pagalba Lietuvai”, Šv. Kazimiero gildiją, Šiluvos Mergelės fondą ir L.V. fondą.

Centro valdybos pirmi-ninkės pavaduotojas Brian

Minint Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje pirmąsias metines Kaišiadorių miškų urėdi-jos Žaslių girininkijoje Seimo nariai ir Seimo kanceliarijos darbuotojai sodina Europos mišką.

Linos Žilytės nuotr.

LIETUVOS PREKYBININKAI PROTEGUOJA KOMUNIZMĄ

Amerikos lietuviui skaitant Lietuvos spaudą ir jų rekla-muojamas prekes, yra keista matyti su Sovietų Sąjungos ženklų, kūju ir pjautuvu.

Prekybos tinklas “VP MARKET” Lietuvoje pradėjo pardavinėti sovietiniais simbo-liais pažymėtą degtinę “SSSR VODKA” Sovietų Sąjungos herbu, vėliava su kūju ir pjau-tuvu bei darbininkų figūromis papuoštą degtinę, kurios eti-ketėje puikuojausi komunistiški užrašai. Įdomiausia, kad ši degtinė gaminama lietuviškai bendrovei “Stumbras”.

Tėvynės sąjungos pirmi-ninko parlamentaro Andriaus Kubiliaus pareiškimu, ga-

mintojai naudojasi tuo, kaip rodo tyrimai, apie pusę Lietu-vos gyventojų su nostalgija prisimena sovietmetį ir yra įsi-tikinę, kad tais laikais gyventi buvo geriau. Jiems tokios pre-kės ir skiriamos.

Santūresnis buvo Grūto Parko, kuriame eksponuoja-mos kompartijos bei sovietinės nomenklatūros veikėjų skulp-tūros bei kiti sovietmečio atri-butai, įkūrėjas verslininkas Viliamas Malinauskas. Pak-laustas ar minėtų degtinę įtrauks ir Grūto Parko užteigos valgiaraštį atsakė “A perkūns žino, reik pamislyti”.

*Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA*

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

IX.

Reikia pripažinti, kad *Eu-ro-pos lietuvių* leidimas Vilniuje nepavyko ir tokią naštą toliau nešti mums tiesiog neįmano-ma”. E. Šova savo straipsniui davė karalių mirties proga nau-dojamą šūkį *Europos lietuvis* mirė – tegyvuoja *Europos lietu-vis* ir jame rašė, kad susirinki-muose ir suėjimuose būdavo griežtų pasisakymų dėl *Europos lietuvių*, turinio. Jis neįdomus, garbinami Sov. Sąjungai nusi-pelnę žmonės, nustojo tarnauti Britanijos lietuviams. Jo likimą nulėmė finansai ir prenumera-torių skaičius nukrito iki 300, ir dar vis reikėjo primokėti 40.000 plius 6.500 svarų. Kurį laiką ti-kėta Dargiu, kad 1995 m. jau versis iš prenumeratų.

Dar ir kitokių netikėtumų susilaukta. Pasirodo, VI. Dar-gis be DBLS-LNB valdybos žinios nupirko A. Strazdelio 1

Vilniuje trečią pastato aukštą ir dabar siūlė Bendrovės val-dybai atpirkti jau iš jo. Tai imta abejoti jo intencijomis, ypač jo užsimojimais pašalinti DBLS-LNB valdybas.

Ir *Tėviškės žiburiai* rašė, kad *Europos lietuvių* perkėli-mas Lietuvon buvo didelė klai-da. Ten jis negalėjo varžytis su vietiniais laikraščiais. Ten nesusilaukė ir naujų skaitytojų.

Naujasis *Europos lietuvis*, kaip 1996 m. rugpjūčio 17-31 d.d. Nr. 18 rašo J. Levinskas, tada jau turėjo 344 prenume-ratorius.

O VI. Dargis (1996 m. sau-sio 31 d.) dar pareikalavo, kad Bendrovė duotų jam 7 tūkstan-čius svarų laikraščio uždarymo išlaidoms ir 2 tūkstančius kom-pensacijos darbininkams. Rei-kalavimas atmestas.

Europos lietuvis DBLS-

LNB vadovybės dabar jau laikomas oficiozu. Kai esmin-giau pasikeičia valdyba, tai jį perima į savo rankas jau kiti redaktoriai. Štai 1997 m. rug-pjūčio 21 d. rašoma, kad iš Nottinghamo jis perkeliamas į Londoną, į tuos Freeland Road nupirktuosius Lietuvių namus – viešbutį, ir jį redaguoti ima redakcinė kolegija. Kas tą kolegiją sudaro – nerašoma, bet vyriausiu iki savo mirties buvo Eimutis Šova, o po to K. Tamošiūnas, šalia jų redaktoriaus pareigas ėjo ir dr. Darius Furmonavičius.

Kai 1999 m. DBLS-LNB vadovybę perėmė vadinamoji nauja komanda, tai laikraščio redagavimas nuo Nr. 9 grąžin-tas Henrikui Gasperui.

2001 metais laikraštis pa-verčiamas mėnesiniu, ir redak-torės pareigos pavestos Ilmai Švalkienei, kurią prirėikus pa-vaduoja H. Gasperas. Laik-raštis prastėja, jo pagrindą su-daro žinios iš Lietuvos, nes matyt, nėra kam parankioti duomenų apie lietuvių užsie-niuose, o tai nemažas jo trū-kumas.

Skaitytojų aktyvesnis dėme-sys *Europos lietuviui* ir naujo-sios komandos atstovų sudary-tos DBLS-LNB valdybos net ir nepageidaujamai ir nepateisi-namai veiklai nebesireiškia. Tačiau jeigu kas ir pabando kritiškiau pasisakyti, tai susidu-ria su cenzūra. Dėl to pradeda stipriau reikštis savotiškas lyg ir partizaninis kritiškų žinių paskleidimas. Padauginami ir plačiau paskleidžiami kai kurie kritiški pasisakymai, o JAV leidžiamoji *Dirva* štai išspaus-dino dr. dariaus Furmona-vičiaus pristatytus *Europos lie-tuvio* neleistus spausdinti K.

Barėno pasisakymus dėl Žyd-ros ir buvusio DBLS pirminin-ko Jaro Alkių nepagrįstų užsi-puolimų ir Jono Lekešio pasi-sakymą dėl laikraščio padėties. Pirmojon naujosios komandos Centro valdybon vėl išrinktas DBLS pirmininku J Alkis rašė, kad išgyventa krizė, dėkojo, kad jis išrinktas pirmininku, ir sakė, kad *Europos lietuvis* grįž-ta į neutralumo ir teisingos in-formacijos kelią, bet tai buvo tuščiažodžiavimas, dažnai pasi-reiškianti šio veikėjo ypatybė. Buvęs to laikraščio redaktori-us H. Gasperas, pavadavo atostogaujančią redaktorę.

(Bus daugiau)

A.† A. JONUI NASVYČIUI

mirus, reiškiu nuoširdžią užuojautą jo žmonai REGINAI, dukrai VILIJAI, sūnui PAULIUI su šeimomis, broliui VYTUI su šeima ir ki-tiems giminėms bei artimiesiems.

Dana Petronienė

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 14 d., šeštadienį: Š. Amerikos lietuvių 2005-tų metų plaukimo pirmenybės John Carrol universiteto baseine, University Heights, Ohio. Rengia LSK Žaibo plaukimo sekcija. Informuoja Algirdas Bielskus, tel: 440-833-0545; arba Pilypas Taraška, tel. 440-944-7743; ar 440-478-8539 (cell); E-mail: ptaraska@yahoo.com

GEGUŽĖS 15 d., sekmadienį, 11:45 v.r. – Lietuvių bendruomenės Clevelando skyrius ruošia metinį susirinkimą Dievo Motinos parapijos svetainėje.

GEGUŽĖS 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 12 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. **Tragiškojo birželio** (1941) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukankintus lietuvius, latvius ir estus, Dievo Motinos bažnyčioje. Rengia *Clevelando Baltiečių Komitetas*.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

A.† A. BIRUTEI SKUČAITEI – SIDZIKAUSKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą seseriai
JŪRATEI ŠUKIENEI, jos vyrui ir sūnums ir
kartu liūdime

*Roma ir Danielius Degesiai
Lili Bložė
Grażina Pauliukonienė*

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų
garbės pirmininkas

A.† A. JONAS PETRONIS

visuomet rėmė DIRVĄ ir rūpinosi jos
gerbūviu. Jo atminimą pagerbti
siunčiame DIRVOS paramai
\$5,000.00.

Los Angeles Tautinių Namų valdyba:

Aloyzas Pečiulis
Rūta Sakienė
Rimas Mulokas
Ramūnas Bužėnas
Rūta Aneliauskienė

Mirties pranešimas

Gegužės 4-osios vakarą mirė
Los Angeles Tautinių namų
garbės pirmininkas

JONAS PETRONIS

A.† A.

JUOZUI JASINEVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame ROMĄ DE-
GESIENĘ, jos vyrą DAINIŲ ir dukras,
netekus tėvo, uošvio ir senelio ir kartu
liūdime.

*Jūra, Ilona ir Leila Jason
Grażina Pauliukonienė*

(Atkelta iš 9 psl.)

KAUNIEČIŲ...

“Nemuno” ansamblio narė Neringa Urmulevičiūtė pasakojo, kad pakistaniečiai žavėjosi lietuviškomis klumpėmis, kuomet viena daina buvo apie šį apavą ir buvo aiškinama, kaip jis pagamintas. Žiūrovų dėmesį traukė ir tautiniai rūbai, muzikos instrumentai, jų pasirodymas. “Mums audringai plojo pakistaniečiai, nė žodžio nesuprasdami lietuviškai, ne tik trepsėjo į taktą, bet netgi banduoti kartu”, - sakė anksčiau minėta ansamblietė. Ansambličiai prieš važiuodami į Pakistaną šiek tiek nuogąstavo, nes galvojo, kad šalyje, esančioje neramioje zonoje prie Afganistano, bus sukarinta padėtis, tikėjosi net tankus pamatyti. Tačiau to nebuvo, juos pasitiko daugybė šypsenų ir šiltas pavasaris su žiedais.

Lietuvių pasirodymus atžymėjo svarbiausi Pakistano laikraščiai, juos perdavė televizija žinių laidose. Tokio didelio dėmesio irgi nebuvo laukta.

Šią kauniečių kelionę jau nuo praėjusių metų buvo pradėję organizuoti ekspedicijos “Baltistanas 2004” dalyviai Vladas Vitkauskas, Vytis Vidūnas ir Vladas Lašas. Jiems padėjo Lietuvos garbės konsulas Pakistane M. Khano.

Kaip rašoma, ši pirmoji kauniečių išvyka į egzotišką kraštą tikrai gerai pasisekė.

Edvardas Šulaitis

DIRVAI AUKOJO

G.Balanda, Warren, MI 55
D.Adomaitis, Oak Lawn, IL .. 45
S.Gruzdys, New York, NY 40
A.Giedraitis, Willowick, OH . 20
A.Pesys, Dearborn Hts., MI 5
E.Praleika, Little Falls NJ 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. birželio 7 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomą adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

SPORTO ŽINIOS

PREZIDENTŪROJE PAGERBTI
SPORTININKAI

Gegužės 3 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus priėmė “Lietuvos ryto” vyrų krepšinio komandą, laimėjusią Europos vyrų krepšinio lygų sąjungos (ULEB) turnyrą, “Lietuvos telekomo” moterų krepšinio komandą, FIBA Eurolygos moterų krepšinio varžybose laimėjusią bronzos medalius ir Ramūną Vyšniauską, 2005 metų Europos sunkiosios atletikos čempionate užėmusį trečiąją vietą.

Už Lietuvos vardo garsinimą ir nuopelnus sportui, už parodytą valią ir ryžtą siekiant pergalių 2004-2005 metų Eurolygos moterų krepšinio varžybose ir ULEB turnyre bei 2005 metų Europos sunkiosios atletikos čempionate ordino “Už nuopelnus Lietuvai” Rite-

rio kryžiumi buvo apdovanoti Vilniaus “Lietuvos ryto” krepšinio komandos žaidėjai - Tomas Delininkaitis, Simas Jasaitis, Robertas Javtokas, Haris Mujezinovičius, Tyrone Nesby, Andrius Šležas, Robertas Štelmaheris bei komandos treneris Tomislavas Mahoričius.

Ordino “Už nuopelnus Lietuvai” Riterio kryžiumi taip pat apdovanotos Vilniaus “Lietuvos telekomo” krepšinio komandos žaidėjos Irena Barauskaitė, Katie Douglas, Sandra Valužytė, Rima Valentienė bei komandos treneris Algirdas Paulauskas.

Ordino “Už nuopelnus Lietuvai” medaliai įteikti Alfredui Vainauskui, Vilniaus “Lietuvos telekomo” krepšinio komandos treneriui, Jonui Vainauskui, Vilniaus “Lietuvos ryto” klubo

Vilniaus “Lietuvos ryto” krepšininkai Eurolygoje laimėjo ULEB taurę ir pirmą vietą, nugalėję finale 78:74 Kozanio “Makedonikos” krepšininkus iš Graikijos.

LR nuotr.

generaliniam direktoriui ir Ramūnui Vyšniauskui, 2005 metų Europos sunkiosios atletikos čempionato bronzos medaliai laimėtojai.

Prezidentas, sveikindamas krepšininkus, pažymėjo, kad savo valia ir pastangomis “Lietuvos rytas” bei “Lietuvos telekomas” dar kartą išskleidė abe-

jones dėl Lietuvos krepšinio pranašumo Europoje, dar kartą įrodė, kad tautos ir valstybės fizinė bei dvasinė galia priklauso ne nuo gyventojų skaičiaus ar materialinės gerovės.

“Už šį laimėjimą Jums dėkoja visa Lietuva. Prisidedu prie tų padėkos žodžių, džiaugiuosi kartu su Jumis ir linkiu,

kad dar ilgus metus “Lietuvos ryto” vardas keltų pelnytą pagarbą ir pripažinimą visame krepšinio pasaulyje. Kartu su jumis džiaugiasi ir didžiuojasi Lietuva, visam pasauliui dar kartą įrodžiusi esanti galingo krepšinio valstybė”, - sakė valstybės vadovas.

Prezidento spaudos tarnyba

KLAIPĖDIEČIAI ČIKAGOJE

Neseniai Čikagoje viešėjo dvi sportinės grupės iš Klaipėdos miesto: viena iš jų buvo pasaulinio pripažinimo susilaukęs “Žuvėdros” kolektyvas, kuris davė sportinių šokių programą, Mortono vidurinės mokyklos auditorijoje, Cicero mieste. Kita grupė buvo gerokai žemesnio lygio – V. Knašiaus vardo sporto mokyklos krepšininkai, užėmę III vietą Lietuvos jaunimo pirmenybėse. Jeigu “Žuvėdra” pasitenkino koncertinio pobūdžio pasirodymu, tai jaunieji klaipėdiečiai per savaitę laiko sužaidė 7 rungtynes su lietuvių ir amerikiečių ekipomis įvairiuose Čikagos priemiesčiuose.

Paskutines savo išvykos rungtynes uostamiesčio jaunieji krepšininkai turėjo balandžio

29 d. Oak Lawn miestelyje. Ten jie žaidė prieš žinomo lietuvių kilmės krepšininko George Shimko krepšinio mokyklos žvaigždes. Sekančią dieną klaipėdiečiai išvyko į namus.

Šios rungtynės buvo gana įtemptos ir įdomios, nes jų metu pirmavo tai viena tai kita komanda. Pradžioje geriau sekėsi klaipėdiečiams, kurie pirmą kėlinį baigė 36-33 savo naudai. Tačiau po pertraukos vietiniai žaidėjai, rezultatą buvo persvėrę 9 taškais. Bet klaipėdiečiai, išleidę daugiau aukštaūgių žaidėjų, pasekmę išlygino. Reguliarus laikas baigėsi lygiomis po 64. Pratęsimo kėlinuke geriau mėtė tolimieji svečiai, kurie įstengė nugalėti 80-73.

Klaipėdiečių treneriai Pau-

lius Juodis ir Virgilijus Zakrys sakė, jog Čikagos apylinkėse per savaitę jų auklėtiniai turėjo 7 susitikimus, iš kurių 5 laimėjo. Tiek treneriai, tiek 14 jaunųjų krepšininkų dėkojo visiems, kurie sudarė sąlygas čia atvykti bei nuoširdžiai globojo. Jie teigė, kad šio vizito Čikagoje niekada neužmirš. Klaipėdiečiai čia ne vien tik pademonstravo savo sugebėjimus, bet ir nemaža pasimokė iš vietinių krepšininkų, nes Amerika – juk krepšinio tėvynė. Jiems ilgai atmintyje išliks čia matytos krepšinio rungtynės tarp Čikagos “Bulls” ir Vašingtono “Wizards” NBA lygos ekipų. O ir klaipėdiečių tarpe yra žaidėjų kurie ugdo slaptą mintį – kada nors žaisti NBA lygoje Amerikoje.

Edvardas Šulaitis

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
telidanti jauką atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.